Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся! Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

16-ты ГОД КАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

ОРГАН ЦВК і СНК БССР. XIII ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА

СЕРАДА 25 СТУДЗЕНЯ 1933 г. № 21 (3677)

ТЭЛЕФОНЫ: [illegible]

УМОВЫ ПАДПІСКІ: 1 месяц — 1 руб. [illegible]

РЭДАКЦЫЯ і ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК, ПЛАЦ ВОЛІ, 17. [illegible]

Сеньня у нумары

АБ МІЖНАРОДНЫМ СТАНОВІШЧЫ СССР. З дакладу старшыні СНК СССР тав. Молатава на III сэсіі ЦВК СССР (1-я стар.).
Прамова тав. Арджанікідзе на аб'яднаным пленуме ЦК і ЦКК УсеКП(б). [illegible]
9-я ГАДАВІНА З ДНЯ СЬМЕРЦІ ЛЕНІНА: З неапублікаваных рукапісаў Ул. І. Леніна. (1-я стар.)
[illegible]
ФАРСАВАЦЬ ЗАСЫПКУ І АЧЫСТКУ НАСЕННЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ [illegible]
ЛЕНАЗАГАТОЎКІ: [illegible]
ЗА ГРАНІЦАЙ (4-я стар.)

Аб міжнародным становішчы СССР

З дакладу старшыні СНК СССР т. Молатава на III сэсіі ЦВК СССР

У галіне МІЖНАРОДНЫХ АДНОСІН трэба разглядаць палажэньне СССР у сьвятле вынікаў першай пяцігодкі.

Ня можа быць ніякага сумненьня ў тым, што спачуваньне да СССР у працоўных масах усіх краін за гэты пэрыяд значна ўзрасло. [illegible] ЎМАЦАВАНЬНЯ міжнароднага палажэньня Савецкага Саюзу.

З другога боку факты з галіны нашых адносін з урадамі замежных дзяржаў таксама сьведчаць аб гэтым. [illegible]

Нашы адносіны з вышэй дзяржавамі, як правіла, [illegible] Паколькі нашы адносіны з замежным дзяржавам акрэсьліваюцца, перш за ўсё, нашым унутраным ростам, ростам сіл савецкай улады, гэтыя адносіны ўмацоўваліся ў сілу самой лёгікі рэчаў.

Асаблівае месца ў гэтых узаемаадносінах належыць Германіі. З усіх краін, якія маюць з намі дыплёматычныя адносіны, з Германіяй мы мелі і маем найбольш моцныя гаспадарчыя сувязі. І гэта невыпадкова, гэта вынікае з інтарэсаў абедзьвюх краін. Вы ведаеце таксама пра тое, што прыезд у СССР старшыні рады міністраў турэцкай рэспублікі Ісмэт пашы і яго бліжэйшага супрацоўніка міністра замежных спраў Рушці Бэя спрыялі далейшаму ўмацаваньню супрацоўніцтва абедзьвюх краін. А гэта вынікае як з міжнароднай абстаноўкі і інтарэсаў усеагульнага міру, так і з неабходнасьці далейшага пашырэньня гэтага супрацоўніцтва. Як вядома, прысутнасьць кіраўнікоў палітыкі турэцкай рэспублікі ў Маскве спрыяла заключэньню раду важных практычных згод па лініі матар'яльна-фінансавай і культурнай.

За апошні год трэба адзначыць некаторыя НОВЫЯ МОМАНТЫ ў разьвіцьці замежных адносін СССР. Сюды адносяцца аднаўленьне дыплёматычных зносін паміж СССР і Кітаем. Як вядома, у свой час ініцыятыва разрыву гэтых адносін была з боку нанкінскага ўраду. Мне застаецца адзначыць, што і ініцыятыва аднаўленьня гэтых адносін была таксама з боку гэтага ўраду, што, у сваю чаргу спаткала поўнае наша падтрыманьне. Мы думаем, што гэтым выпраўлена памылка, якая была дапушчана ў адносінах да СССР, і ня нам перашкаджаць яе выпраўленьню.

Пытаньне аб аднаўленьні дыплёматычных адносін з СССР цяпер кажуць, абмяркоўваецца і ў некаторых іншых краінах. Да нас даходзяць такія весткі, што пры гэтым знаходзяцца мудрацы, якія ўсё яшчэ лічаць неабходным нейкае асобнае «вывучэньне» СССР. Вось, напрыклад, ужо ня першы год глыбокадумна «вывучаюць» СССР некаторыя міністры Чэха-Славакіі. Карысьці ад гэтага, між іншым, ніякай ня відаць. Да таго-ж гэта проста, стара, пастарэла прынамсі на 10 год, а то і болей. Савецкая ўлада існуе вось ужо 15 год. І вось ужо 10 год мінула з часу стварэньня СССР і значэньне гэтага факту сёньня было даволі падкрэсьлена т. КАЛІНІНЫМ. І, ня гледзячы на гэта, па сьлядох Чэха-Славакіі ідуць нават міністры такіх дзяржаў, як ПАЗШ. Між тым, час было-б зразумець, што ўяўляе сабою СССР, асабліва пасьля выкананьня першай пяцігодкі. І, здаецца ня цяжка здагадацца, наколькі ўзьнялася магутнасьць Савецкага Саюзу, наколькі вялікі яго рост, наколькі вырасла міжнароднае значэньне СССР. Да таго-ж на адсутнасьці дыплёматычных зносін трацілі і трацяць у першую чаргу тыя, якія займаюцца пустымі, нікому не патрэбнымі гаворкамі аб асобным «вывучэньні» СССР, пры адсутнасьці дыплёматычных зносін з Савецкім Саюзам.

З другога боку, нельга не адзначыць факту дэнансаваньня гандлёвага дагавору, заключанага ў 1930 г. між СССР і Англіяй. Дэнансаваньне гэтага дагавору адбылося па ініцыятыве ангельскага ўраду. І нам яшчэ невядома сапраўдная мэта гэтага акту, застаецца аб гэтым здагадвацца. Калі разрывам гандлёвай згоды хтосьці хацеў папалохаць Савецкі Саюз, дык гэта проста нясур'ёзна, бо мы не баяліся і не баімся такіх рэчаў. Калі-ж гэтым разрывам хацелі нанесьці нашай краіне якую-небудзь урону, то гэта кепскі разьлік. Мусіць у Англіі гэта добра зразумеюць тыя, хто цяпер мае такую вострую патрэбу ў савецкіх заказах. Мы-ж ведаем цьвёрда адно. Краіны, якія падтрымлівалі нармальныя дыплёматычныя і гандлёвыя зносіны з СССР, бязумоўна выйгрывалі ў параўнаньні з іншымі дзяржавамі. Тым больш, што Савецкі Саюз, у адрозьненьне ад некаторых капіталістычных дзяржаў, заўсёды дакладна і сваячасова выконваў усе свае абавязацельствы. І хаця-б цяпер гэта становіцца ў міжнародных адносінах усё больш рэдкім зьявішчам, СССР і ў гэтых адносінах, як заўсёды, верны сабе.

Але мы, зразумела, прымаем да ведама заяву ангельскага ўраду аб тым, што ён застаецца зацікаўленым у разьвіцьці гандлю паміж абедзьвюма краінамі.

Усё сказанае вышэй трэба зьвязаць з асноўнымі пытаньнямі міжнароднай палітыкі і, перш за ўсё, з асноўнай задачай замежнай палітыкі СССР — палітыкі пасьлядоўнай БАРАЦЬБЫ ЗА ЎСЕАГУЛЬНЫ МІР, і за мірныя адносіны СССР з іншымі краінамі.

Да ўсіх пытаньняў, якія маюць адносіны да гэтай справы, да справы забясьпечаньня ўсеагульнага міру і ў прыватнасьці, мірных адносін Саюзу ССР з іншымі дзяржавамі, [illegible] т. ЛІТВІНАВЫМ [illegible]

угрунтоўваць нашу пазыцыю ў гэтым пытаньні. Мне застаецца толькі напомніць аб рэзалюцыі, унесенай савецкай дэлегацыяй у генэральную камісію па разбраеньні ў лютым месяцы мінулага году. Вось рэзалюцыя, якую савецкая дэлегацыя прапанавала прыняць камісіі па разбраеньні ў Жэнэве. У рэзалюцыі сказана:

«Натхнёная цьвёрдым імкненьнем да сапраўднага, моцна арганізаванага міру; кіруемая жаданьнем стварыць рэальную бясьпечнасьць для ўсіх дзяржаў і народаў шляхам папярэджаньня новых войнаў; перакананая, што само існаваньне ўзброеньняў і іх ячна-выражанае імкненьне да бесьперапыннага росту нямінуча вядуць да міжнародных узброеных канфліктаў, якія адрываюць працоўных ад іх мірных заняткаў і нараджаюць шматлікія няшчасьці; лічачы, што вялізныя расходы, якія кладуцца нязносным цяжарам на масы насельніцтва, лішчэ больш узмацняюць цяперашні эканамічны крызіс з усімі вынікамі, канстатуючы, што дзяржавы, якія канфэрэнцыя прадстаўляе, адмовіліся ад вайны як сродку нацыянальнай палітыкі; лічачы, што сапраўдным адзіным сродкам спрыяць арганізацыі міру і ўстанаўленьню бясьпечнасьці супроць вайны зьяўляецца ўсеагульнае поўнае зьнішчэньне ў кароткі тэрмін усіх узброеньняў на асновах роўнасьці для ўсіх; перакананая, што ідэя ўсеагульнага і поўнага разбраеньня адказвае шчырым імкненьням да міру народных мас — канфэрэнцыя пастанаўляе ўзяць за аснову сваіх работ прынцып усеагульнага поўнага разбраеньня».

Вядома, што гэта прапанова савецкай дэлегацыі большасьцю камісіі ня была прынята. Але затое пры абмеркаваньні гэтай рэзалюцыі, дэлегацыі раду краін павінны былі праробліваць усякія «хітрыя» манэўры і, часткова, проста нявартыя маніпуляцыі для таго, каб як-небудзь замяць або, прынамсі, абыйсьці прапанову савецкай дэлегацыі аб сапраўдным усеагульным разбраеньні. Ва ўсякім выпадку, абмеркаваньне гэтай савецкай рэзалюцыі ў генэральнай камісіі нямала спрыяла выкрыцьцю сапраўднай пазыцыі прадстаўнікоў раду дзяржаў, якія ня хочуць і, відавочна, ня здольны ні на якія САПРАЎДНЫЯ меры ў адносінах САПРАЎДНАГА разбраеньня. Мы-ж застаемся на тым, што ў гэтай прапанове савецкай дэлегацыі знаходзіць сваё выяўленьне імкненьне да ўсеагульнага міру ня толькі народаў СССР, але і народаў іншых краін. Такім чынам у прапановах савецкага ўраду на жэнэўскай камісіі па разбраеньні мы маем выяўленьне сапраўдных інтарэсаў усеагульнага міру і выяўленьне інтарэсаў народных мас усіх краін.

Палітыка барацьбы за мір, якая няўхільна праводзіцца савецкім урадам, знаходзіць сваё выяўленьне і ў тых прапановах АБ ПАКТАХ АБ НЕНАПАДЗЕ, якія ён зрабіў раду дзяржаў. Толькі ў мінулым годзе мы, нарэшце, дабіліся ў пытаньні аб пактах аб ненападзе сапраўднага зруху, хоць адпаведныя прапановы намі былі зроблены яшчэ некалькі год таму назад.

Мы лічым, што з пункту гледжаньня інтарэсаў усеагульнага міру трэба занесьці ў актыў савецкай улады такія факты, як падпісаньне ратыфікацыі пактаў аб ненападзе з боку Польшчы, Фінляндыі, Латвіі і Эстоніі. Мы лічым, што гэтыя пакты маюць сваё значэньне для справы ўмацаваньня міру. Пакт аб ненападзе падпісан СССР таксама з Францыяй. Справа, аднак застаецца не завершанай, паколькі гэты пакт Францыяй яшчэ не ратыфікаваны.

Нельга не адзначыць, аднак, што ў адносінах Румыніі становішча склалася па-іншаму. З прычыны адмаўленьня ад падпісаньня адпаведнага пакту з боку Румыніі застаецца на Захадзе толькі адна дзяржава, якая мяжуе з СССР і якая адмаўляецца ад пакту аб ненападзе. Не ўваходзячы ў падрабязнае абмеркаваньне гэтага пытаньня, лічу патрэбным адзначыць толькі адну акалічнасьць. Магчыма, што адмаўленьне румынскага ўраду падпісаць з СССР пакт аб ненападзе тлумачыцца ня тэй ці іншай думкай прагэта самога румынскага ўраду, а некаторымі, так сказаць, знадворнымі прычынамі. У палітычнай энцыклёпэдыі да сьпісу так званых «незалежных» дзяржаў памылкова адносяцца нярэдка і такія дзяржавы, якія на справе не зьяўляюцца незалежнымі, скажам у сваёй замежнай палітыцы, а падначалены ў сапраўднасьці замежнай палітыцы іншых дзяржаў, больш моцных і таму дыктуючых сваю волю некаторым «незалежным» урадам. Ва ўсякім выпадку, ад гэтага прайграе толькі Румынія і яе ўрад.

Нарэшце, адносна пытаньняў, зьвязаных з ДАЛЁКІМ УСХОДАМ.

Вы ведаеце, якая мітусьня ідзе вакол далёка-усходніх спраў у Лізе нацый. Вось ужо больш году, як Ліга нацый зьбіраецца прыняць якое-небудзь рашэньне аб падзеях у Манчжурыі, аб падзеях на Далёкім Усходзе. Вось ужо многа раз Ліга нацый вызначала тэрміны для вынясеньня сваіх пастаноў па гэтых пытаньнях. Ліга нацый абмяркоўвала становішча ў Кітаі і Манчжурыі, многа раз пасылала для вывучэньня спраў на месцы спэцыяльную камісію. Прайшло ўжо даволі часу, як вярнулася гэта камісія і як апублікаван яе даклад.

Ліга нацый стварае камісію за камісіяй па гэтых справах і ўсё-ж ніякіх рашэньняў прыняць так і ня можа. Справа ня рушыцца з мёртвага пункту. Толькі адна справа прасунулася наперад — гэта справа далейшай дыскрэдытацыі Лігі нацый у вачох усяго сьвету.

Але вы добра ведаеце, што мы ніколі ня зьвязвалі сваіх надзей з Лігай нацый і з яе камісіямі. Між тым пытаньні міжнародных адносін на Далёкім Усходзе датычаць нас вельмі блізка. Мы павінны у сувязі з гэтым прадпрыймаць рад мер. Улічваючы становішча, якая склалася на Далёкім Усходзе, савецкі ўрад больш году таму назад зрабіў Японіі прапанову аб заключэньні пакту аб ненападзе. Нельга ня бачыць усяго палітычнага значэньня гэтай прапановы ў данай міжнароднай абстаноўцы. Аднак, нядаўна японскі ўрад паведаміў нас аб сваім адмаўленьні заключыць пакт аб ненападзе ў даны момант.

Я ня буду ўваходзіць у ацэнку матываў адхіленьня японскім урадам нашай прапановы аб пакце аб ненападзе. Мы разьлічваем, аднак на тое, што гэта адмаўленьне часовае, але ня лічыцца з фактам мы, зразумела ня можам.

Савецкі ўрад пасьлядоўна праводзіць і на Далёкім Усходзе палітыку няўмешваньня і строгага нэйтралітэту, ў адносінах іншых краін мы і цяпер цьвёрда стаімо на гэтай пазыцыі і будзем таксама пасьлядоўна праводзіць яе і надалей, як і раней, ў інтарэсах міру. Аднак, асобныя факты з галіны адносін некаторых японскіх колаў да СССР звяртаюць да сябе за апошні час асаблівую ўвагу. Справа дайшла да нядаўняга апублікаваньня японскім вайсковым міністэрствам праваацыйнага паведамленьня аб савецкім урадзе і будучым паўпрэдстве СССР у Кітаі. І, ня гледзячы на катэгарычныя абвяржэньні з нашага боку гэтых антысавецкіх выдумак, міністар замежных спраў у Японіі п. Уцыда паўтарыў іх у японскім парляманце 21 студзеня. Займацца абвяржэньнем гэтых антысавецкіх выдумак я ня лічу патрэбным, — яны і без таго самі сябе пабіваюць.

Што-ж датычыць аднаўленьня дыплёматычных адносін СССР з Кітаем, то Савецкі Саюз вырашае такія пытаньні незалежна ад таго, прыемна гэта каму-небудзь, ці, наадварот, няпрыемна. СССР выходзіць у такіх выпадках з інтарэсаў усеагульнага міру, з асноў сваёй мірнай палітыкі.

Пан Уцыда заявіў у парляманце аб тым, што з самага пачатку ўзьнікненьня манчжурскага інцыдэнту не адбылося нічога няпрыемнага ва ўзаемаадносінах Савецкага Саюзу з Японіяй, бо савецкі ўрад займаў «асьцярожную пазыцыю».

Лічу неабходным адзначыць, што справа ня толькі ў тым, што палітыка Савецкага Саюзу асьцярожная. Гэта палітыка ня толькі асьцярожная, але і прадуманая, прычым савецкі ўрад выходзіць і тут, перш за ўсё, з інтарэсаў справы ўсеагульнага міру і з інтарэсаў умацаваньня мірных адносін з іншымі краінамі.

Гэту палітыку міру і надалей ўрад СССР будзе пасьлядоўна і няўхільна праводзіць у сваіх узаемаадносінах з іншымі дзяржавамі, як-бы яе не расцэньвалі тыя ці іншыя ўрады.

Міжнародная абстаноўка зноў нам напамінае аб неабходнасьці ўзмоцненай пільнасьці і, у прыватнасьці, асаблівай увагі да становішча на Далёкім Усходзе. Гэта павінна знайсьці сваё адлюстраваньне ва ўсёй нашай рабоце і ва ўсім нашым будаўніцтве, якое зьяўляецца асновай росту нашай эканамічнай і палітычнай магутнасьці.

У 1933 г. мы павінны зрабіць новы гіганцкі крок у справе пабудовы сацыялізму ў нашай краіне. Перш за ўсё, ад посьпехаў нашай гаспадарчай работы будзе залежаць умацаваньне нашых унутраных і міжнародных пазыцый. Барацьба за ПОЎНАЕ выкананьне пляну бягучага году павінна стаць у цэнтры ўвагі партыі, рабочай клясы і працоўных мас вёскі. Мы павінны згуртаваць вакол партыі, саветаў і прафсаюзаў найшырэйшыя масы працоўных для выкананьня пастаўленых плянам задач. Сілы нашы мацнеюць з кожным днём. Справа рабочай клясы СССР знаходзіцца ў верных руках і таму яна пераможа (БУРНЫЯ АПЛЕДЫСМЭНТЫ, УСЕ ЎСТАЮЦЬ).

(Белта).

Фарсаваць засыпку і ачыстку насенматар'ялаў

Забясьпечыць сяўбу першай вясны другой пяцігодкі добраякасным насеньнем — абавязак кожнага саўгасу, МТС, калгасу, кожнага аднаасобнага двара

Семнаццаць дзён пляны марынаваліся ў райза

Падрыхтоўка да 4-й бальшавіцкай сяўбы ня стала ў цэнтры ўвагі партыйных, савецкіх і гаспадарчых арганізацый Вузьдзенскага раёну. Тэрміны, вызначаныя ўрадам па засыпцы насенных і страхавых фондаў, прайшлі. Засыпка па раёне праходзіць надзвычайна слаба. Калі на 10 студзеня па калгасным сэктары было засыпана 85 проц. насенных і 61 проц. страхавых, дык на 17 студзеня плян засыпкі насенных выкананы на 89 проц. і па страхавых на 83 проц.

Надзвычайна слаба праходзіць засыпка такіх насенных фондаў, як бульба (32 проц.), бабовыя культуры (81 проц.) і канюшына (26 проц.).

Недапушчальнае становішча засыпкі насенных і страхавых фондаў па аднаасобным сэктары. Тут мы маем яўнае няўменьне спалучыць дзяржаўныя загатоўкі з падрыхтоўкай да веснавой сяўбы. Фактычна па аднаасобным сэктары на сёньняшні дзень яшчэ не засыпана ні аднаго кілёграма страхавых фондаў.

Пляны засыпкі яшчэ не давездзены да двара.

Калі калгасы пры засыпцы насенных і страхавых фондаў кіраваліся кантрольнымі лічбамі мінулага году, дык па аднаасобным сэктары гэтых арыентыровачных плянаў зусім ня было, а пляны, распрацаваныя райза на аснове пастаноў СНК і НК, спушчаны ў сельсаветы толькі 16 студзеня.

Колькі-ж гэтыя пляны будуць распрацоўвацца ў сельсаветах і калі яны будуць давездзены да двара? Калі ў РВК гэтыя пляны [illegible] сельсаветаў распрацоўвалі [illegible] 29 сьнежня па 16 студзеня, дык трэба сумнявацца ў давядзеньні іх да кожнага двара да 1-га лютага, бо ўвесь цяжар работы ў давядзеньні пасеўнага пляну да аднаасобнага двара ўскладаецца на [illegible].

Цэнтральная задача 4-й бальшавіцкай вясны — узьняцьце ўраджайнасьці — зусім выпала з-пад увагі кіруючых арганізацый Вузьдзенскага раёну. Амаль па ўсіх калгасах раёну засыпка насенных культур утвараецца неачышчаным зернем. Калі ўлічыць гэтыя абставіны, дык якасьць засыпаных культур дасьць вялікае адхіленьне ад пляну пасьля ачысткі.

Наогул аб ходзе ачысткі насенных культур райза ня ведае. Тав. Канапацкі вымушаны прызнаць, што гэтым пытаньнем райза яшчэ не займалася.

Аналёгічна т. Канапацкаму характарызуе становішча падрыхтоўкі да сяўбы і дырэктар МТС т. Аляксейчык. Вузьдзенская МТС абслугоўвае 51 калгас раёну. Гэтыя калгасы павінны засеяць у бягучым годзе 8,895 га. культур. На пытаньне брыгады — як праходзіць ачыстка і засыпка насеньня ў абслугоўваемых МТС калгасах — т. Аляксейчык адказаў, што гэтай справай кіруе аграном Арцюшэўскі, які паехаў у Менск і захапіў з сабою пляны. Ён-жа, дырэктар МТС, гэтай справай не займаецца.

Нашай брыгадай выяўлена, што ўліку работы зерняачышчальных машын, а таксама рамонту с.-г. інвэнтара няма. Гадавога пляну таксама МТС ня мае. Хоць МТС і адчувае недахоп у сеялках і інш. машынах, але заяўкі на іх яшчэ не даны. Як партячэйка, так і рабачком МТС гэтым пытаньнем ня цікавяцца.

Усе гэтыя факты гавораць аб тым, што Вузьдзенскі райза і МТС, а таксама партыйныя і савецкія арганізацыі ня здолелі па-бальшавіцку спалучыць загатоўкі з правядзеньнем ачысткі і засыпкі насенных і страхавых фондаў.

Коснасьць, непаваротлівасьць, чарговасьць ў правядзеньні важнейшых гаспадарча-палітычных кампаній — вось што дае зброю ў рукі кулаку для зрыву засыпкі страхавых і насенных фондаў.

Партыйныя, савецкія і гаспадарчыя арганізацыі Вузьдзенскага раёну абавязаны неадкладна мабілізаваць усе свае сілы на ліквідацыю прарыву.

Брыгада газ. «Сав. Бел.» «Рабочий»: КОНТУС, КАЧАГАРАЎ, ЖУРАЎЛЁВА, ГРЫШМАН, ПАСЫНКІН, КУРНЕВІЧ.

З „благаслаўленьня" райза скарачаюць пляны

ЖЛОБІН. (Наш. кар.). Старэйшы і буйнейшы ў раёне калгас «Расьсьвет пераможца» першым у раёне выканаў свае абавязкі перад дзяржавай па здачы (продажы) сельска-гаспадарчых прадуктаў. Зараз гэты калгас, абгаварыўшы і прыняўшы плян веснавой сяўбы, поўнасьцю і ў тэрмін закончыў засыпку насенных і страхавых фондаў.

Пасеўная плошча збожжавых культур у 259 га забясьпечана насеньнем ў колькасьці 455,5 цнт. і страхавым насеньнем — у 45,5 цнт; для пасеву 150 га бульбы створаны насенфонд у 2400 цнт. і страхавы — ў 240 цнт.

Калгас цалкам забясьпечаны насеньнем вікі (70 га) і канюшыны (60 га).

Аднак нельга не адзначыць апартуністычнага падыходу праўленьня калгасу да сяўбы тэхнічных культур. У той час, калі у мінулым годзе калгас засеяў 40 га лёну, сёлета, паводле пляну райза, плян сяўбы па лёне чамусьці скарочаны да 32 га, а самім калгасам зьменшаны плян роўна на палову — да 20 га. У адпаведнасьці з гэтай плошчай калгас засыпае насенныя і страхавыя фонды.

Такой недаацэнцы тэхнічных культур трэба даць рашучы адпор. Райза павінна тэрмінова перагледзіць плян па тэхнічных культурах, ні ў якім выпадку не дапускаючы скарачэньня пасеваў лёну.

Закрэўскі.

Вынік чарговасьці кампаній

(Ад нашага спэцкора)

ГАРАДОК. Стварэньне насенных і страхавых фондаў па раёне яўна ігнаруецца. На 15 студзеня плян засыпкі насенфондаў па зярнёвых культурах выкананы на 48 проц., лёну — 36,5 пр., бульбы — 55,2 проц., страхавы фонд па зярнёвых — на 35,3 проц., лёне — 20,6 проц., бульбы — 13.6 проц.

Ачыстка насеньня ў калгасе.

Гарадокская МТС дрэнна кіруе падрыхтоўкай да веснавой сяўбы. Да апошняга часу МТС не давяла плянаў сяўбы да калгасаў, якіх яна абслугоўвае. Стварэньне насенных фондаў па калгасах МТС, праходзіць вельмі марудна.

Некаторыя старшыні сельсаветаў апартуністычна недаацэньваюць стварэньне насенных і страхавых фондаў. Старшыня Александраўскага сельсавету Івзноў, заяўляе, што яму няма часу займацца падрыхтоўкай да сяўбы, бо «уперад трэба выканаць плян загатовак».

Ня лепш абстаіць справа і ў Пальмінскім сельсавеце, тут ніякай работы па засыпцы насенфондаў не праводзіцца. Старшыня сельсавету разважае: «вось скончым загатоўкі, тады будзем засыпаць насеньне». Сіліўшчанскі сельсавет не распачаў работы па засыпцы страхавых фондаў у аднаасобным сэктары.

У раёне ёсьць значная частка калгасаў, якія поўнасьцю забясьпечылі сябе насеньнем. Так, калгасы імя Калініна, Камунар, Сталіна, «Чырвоны шлях», «Чырвоны мэталіст» і «Прасьвет» і інш. закончылі засыпку насенных фондаў. У гэтых калгасах створаны буксірныя брыгады, якія накіраваны ў адстаючыя калгасы для дапамогі.

Гарадоцкі раён павінен у бліжэйшыя дні завяршыць стварэньне насенных і страхавых фондаў.

Хмель.

Райза бязьдзейнічае

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта)

Становішча з засыпкай насенных фондаў па раёне не зьмянілася і на сёньняшні дзень. Калгасы «Чырвоная зорка», «Чырвонае Брожа» «Пяцігодка», «На варце» і інш да гэтага часу сабатуюць засыпку насенных фондаў.

Райза ня кіруе ходам засыпкі насенфондаў і нават зусім ня ведаў, у якім становішчы знаходзіцца гэтая справа.

Зусім яшчэ не пачалася ачыстка насеньня. Кіраўнікі райза лічаць, што гэтая справа сельсаветаў. У выніку такой пастаноўкі пытаньня, райза на сёньняшні дзень ня ведае ў якім становішчы знаходзяцца зерняачышчальныя машыны, колькі з іх патрабуюць рамонту, як забясьпечаны гэтыя машыны запаснымі часткамі.

Гэта прывяло да таго, што па некаторых сельсаветах ачыстка насеньня яўна ігнаруецца. У Грабавіцкім сельсавеце, напрыклад, зерняачышчальныя машыны не адрамантаваны, ніхто з кіраўніцтва сельсавету нават дакладна ня ведае дзе яны знаходзяцца. Старшыня Сычкаўскага сельсавету Рагуцкі лічыць, што для правядзеньня ачысткі насеньня «часу яшчэ хопіць», а таму ён зусім ня думае брацца за прывядзеньне ў парадак зерняачышчальнага абозу. Нават не прыступілі да ачысткі насеньня і тыя калгасы, («Чырвоная зорка» і інш.), якія маюць уласныя зерняачышчальныя машыны.

У радзе месц не хапае зерняачышчальных машын, між тым на складзе Сельгасснабу стаіць 4 трыеры, значная колькасьць сартовак, запасныя барабаны для трыера, у якіх адчуваецца вялікая патрэба.

Гэтай бязьдзейнасьці павінна быць абвешчана рашучая, бязьлітасная барацьба. Раённы камітэт партыі і райвыканком павінны прыняць меры ў адносінах да райза, які ня кіруе ходам стварэньня і ачысткі насенфондаў і тым зрывае падрыхтоўку да сяўбы.

Дамброўскі.

Пляны сяўбы не даведзены да двароў

ЧЭРВЕНЬ. Барацьба за хутчэйшую засыпку насенных і страхавых фондаў па раёне як сьлед не разгарнулася. Насенфонды ў калгасах па зярнёвых культурах створаны на 96 пр., па лёне — на 55 проц.

Па аднаасобным сэктары ня толькі не засыпаны страхавыя фонды, але ў большасьці сельсаветаў нават пляны сяўбы яшчэ не даведзены да двароў.

РВК апартуністычна недаацэньвае важнасьці сваячасовага давядзеньня плянаў сяўбы да сельсаветаў і толькі ў студзені спушчаны пляны.

Ачыстка насеньня, рамонт сельска-гаспадарчага інвэнтара таксама не разгорнуты. Гурткі па аўладаньні агразоатэхнікай у калгасах зусім не працуюць.

Раённыя арганізацыі павінны дамагчыся крутога пералому ў падрыхтоўцы да веснавой сяўбы.

Я. Ермаловіч.

Ход засыпкі насенфондаў па калгасах БССР

	Зярнёвыя	Лён	Каноплі	Бульба
На 20-І 1933 г.	81,8	72,6	76,3	89,3
На 21-І 1933 г.	83,2	73,0	77,9	90,0
На 22-І 1933 г.	83,5	73,0	78,1	90,0

9-ая ГАДАВІНА З ДНЯ СЬМЕРЦІ ЛЕНІНА

З неапублікаваных рукапісаў Ул. І. ЛЕНІНА

Накідак тэзісаў аб палітычных задачах

Накідак тэзісаў Леніна ў рукапісе, які друкуецца ўпяршыню, ня мае ні загалоўку, ні даты. Накідак складзен Леніным у 1917 г., у першыя дні пасьля прыезду з эміграцыі ў Расію, г. зн. хутка пасьля 16 (3) красавіка, у адказ на тры праваапартуністычныя палітычныя вывады, якія высоўваліся, у гэты пэрыяд асабліва меншавікамі і Каменевым, выступаўшымі супроць лініі, сфармуляванай у красавіцкіх тэзісах Леніна.

ІНСТЫТУТ МАРКСА - ЭНГЕЛЬСА, ЛЕНІНА ПРЫ ЦК УсеКП(б)

1. Пагражае эканамічны крах. *Таму* зьнішчыць буржуазію — памылка.

(Гэта вывад буржуазны. Чым бліжэй крах, тым падзеньней зьнішчэньне буржуазіі).

2. Пралетарыят неарганізаван, слабы, несьвядомы.

(Правільна. Таму ўся задача змагацца з тымі *дробна-буржуазнымі правадырамі*, так званымі с.-д. (Чхэідзе, Цэрэтэлі, Сьцяклоў), якія ўсыпляюць масы, унушаючы ім давер'е да буржуазіі).

Не аб'яднаньне з гэтымі дробнымі буржуа (Чхэідзе, Сьцяклоў, Цэрэтэлі), а *разьбіцьцё* гэтай сацыял-дэмакратыі, якая губіць рэвалюцыю пралетарыяту.

3. Рэвалюцыя буржуазная ў данай стадыі. Таму ня трэба «сацыялістычнага экспэрымэнту».

(Гэта разважаньне наскрось буржуазнае. Аб «сацыялістычным экспэрымэнце» ніхто не гаворыць. Канкрэтнае марксыцкае палажэньне патрабуе цяпер ня толькі ўліку клясаў, але ўстаноў).

П. п. душыцелі рэвалюцыі салодкай фразай (Чхэідзе, Цэрэтэлі, Сьцяклоў) цягнуць рэвалюцыю назад ад Саветаў рабочых Дэпутатаў да «адзінаўладзтва» буржуазіі, да звычайна буржуазнай парлямантарнай рэспублікі.

Мы павінны ўмела, асьцярожна, прасьвятленьнем мазгоў весьці пралетарыят і бяднейшае сялянства наперад, ад «двухуладзтва» да *поўнаўладзтва* Саветаў Рабочых Дэпутатаў, а гэта ёсьць камуна ў сэнсе Маркса, у сэнсе вопыту 1871 г.

Пытаньне ня ў тым, як хутка ісьці, а куды ісьці.

Пытаньне ня ў тым, ці падрыхтаваны рабочыя, а ў тым, як і да чаго рыхтаваць іх.

З прычыны таго, што маніфэсты і адозвы Савету Рабочых Дэпутатаў аб вайне і да т. п. пустацейшая і ілжывая дробна-буржуазная балбатня, якая толькі ўсыпляе народ, то наша задача больш за ўсё як я і гаварыў, у прасьвятленьні мазгоў, у вызваленьні мас ад *буржуазнага* ўплыву Чхэідзе, Сьцяклова, Цэрэтэлі і К°.

«Рэвалюцыйная абарончасьць» Савету Рабочых Дэпутатаў, г. зн. Чхэідзе, Цэрэтэлі, і Сьцяклова ёсьць ва сто раз больш шкодная бо прыкрытая салодкімі фразамі шавіністычная плынь, *спроба* прымірыць масы з Часовым Рэвалюцыйным Урадам.

Тупая, несьвядомая маса, якую адурманьваюць п. п. Чхэідзе, Цэрэтэлі, Сьцяклоў і К°, не разумее, што вайна ёсьць працяг палітыкі, што войны вядуцца *урадамі*.

Трэба растлумачыць, што спыніць вайну або зьмяніць яе характар «народ» можа толькі зьмяніўшы клясавы характар ураду.

(ТАСС).

Пастанова ЦК КП(б)Б

аб перавыбарах фабрычна-заводзкіх камітэтаў

Прыняць прапанову фракцыі Прэзыдыуму ЦСПСБ аб пераглядзе тэрмінаў правядзеньня перавыбараў фабзаўмясцкомаў.

У адпаведнасьці з гэтым: 1) адкласьці перавыбары ФЗМК па саюзам: жывёлагадоўчых саўгасаў, землярobчых саўгасаў, рабочых МТС і батракоў, сувязі, каапэрацыі і дзяржгандлю, работнікаў дзяржустаноў, мэдсанпрацы, фін. банкаўскіх работнікаў, работнікаў мукамольна-хлебнай прамысловасьці — у зьвязку з тым, што па гэтым саюзам работа па перавыбарам ФЗМК толькі яшчэ пачынае разгортвацца.

Тэрмін перавыбараў ФЗМК па гэтым саюзам установіць асобна.

2) У зьвязку з тым, што па астатнім саюзам, асабліва па вытворчым, работа па перавыбарам ФЗМК праведзена на 50 проц., а па некаторым і больш, прапанаваць ЦП гэтых саюзаў і Гаррайпрофсаветам закончыць перавыбары па гэтым саюзам не пазьней 5-га лютага 1933 году.

Прамова тав. АРДЖАНІКІДЗЕ на аб'яднаным пленуме ЦК і ЦКК УсеКП(б)

Таварышы, аб значэньні пяцігодкі як для нашай краіны, так і для міжнароднага пралетарыяту т. Сталін у сваім дакладзе сказаў з вычарпальнай паўнатой. [illegible] (СЬМЕХ).

У гісторыі развіцьця чалавецтва [illegible] савецкая краіна [illegible] праграму [illegible].

Што гаварылі прадстаўнікі капіталістычнага сьвету аб нашай пяцігодцы, аб гэтым зноў - такі гаварыў у сваім дакладзе т. Сталін. [illegible]

Мы вырвалі [illegible] цяжкай прамысловасьці [illegible] НАША КРАІНА З АГРАРНАЙ ПЕРАТВОРАНА Ў ІНДУСТРЫЯЛЬНУЮ КРАІНУ. [illegible]

[illegible]

Наша машынабудаўніцтва, як агульнае, так і электратэхнічнае, [illegible]

[illegible]

металюргічнага заводу патрабуецца вялізарная колькасьць абсталяваньня і машын. [illegible]

[illegible]

рамі і тэхнічнымі сіламі. Няма такога прадпрыемства. Часы, калі мы склаўшы паперы ў чамаданы накіроўваліся ў Амэрыку і ў Эўропу для праектаваньня нашых трактарных і аўтамабільных заводаў, гэтыя часы беззваротна прайшлі. Мы таксама спраектуем і пабудуем сваімі сіламі любую гідра-электрычную станцыю, любую цеплавую станцыю.

Мы ўсе, таварышы, ведаем нашы нанова будуемыя заводы, яны ва ўсіх на языку: Магнітка, Кузьнецк, Днепрабуд, Уралмашбуд, Краммашбуд, Азоўсталь, Крывароскі завод, Бобрыкі, Запарожсталь і г. д. і да т. п. Усе гэтыя заводы мы ведаем, але ці ўсім вядома, што здарылася са старымі нашымі заводамі.

КАСІЕР. Так званымі старымі.

ГОЛАС З ЗАЛІ. Адна назва засталася.

АРДЖАНІКІДЗЕ. Так званымі старымі таму, што на самой справе многія з іх нанова пабудаваны. Я ўзяў 23 прадпрыемствы, усіх іх чытаць ня буду. Баюся, што замару, падам толькі некаторыя з іх. Вось калі вы возьмеце завод імя Сталіна, аўтамабільны завод. Ну, які гэта стары завод, гэта новы завод, новы волат, але ён існаваў усё-ж такі ў 1928 годзе. Асноўны капітал яго быў тады—9.932 тыс. руб., цяпер гэты асноўны «ледзьледзь» павялічыўся, і ўсяго толькі цяпер складае 53.433 тыс. руб. (СЬМЕХ) Працавала тады рабочых на гэтым заводзе 1.875 чалавек, цяпер «ледзьледзь» толькі больш—15.124 чал., валавой прадукцыі гэты завод даваў у 1927-28 годзе на 12.875 тыс. руб., цяпер ён дае яе на 187 млн. руб. Але гэты завод, як я ўжо сказаў, нельга назваць заводам рэканструяваным, на самой справе пабудаваны зусім новы завод.

Возьмем другі завод «ДЫНАМА»: яго асноўны капітал тады быў 7.070 тыс. руб., цяпер яго асноўны капітал —13.637 тыс. руб., рабочых тады працавала 1.256 чал., цяпер працуе 6.113 чал., валавой прадукцыі было тады на 10. 705 тыс. руб., цяпер—на 49 млн. руб.

ЭЛЕКТРАЗАВОД—асноўны капітал тады быў 29.423 тыс. руб., цяпер—51.979 тыс. руб., рабочых тады працавала 1.870 чал., цяпер працуе 11.872 чал., валавой прадукцыі тады было на 11.327 тыс. руб., цяпер—189 млн. руб.

ХАРКАЎСКІ ЭЛЕКТРАМЭХАНІЧНЫ ЗАВОД—асноўны капітал яго у 1927-28 годзе быў 17.100 тыс. руб., цяпер яго асноўны капітал 23.184 руб., тады працавала 4.333 рабочых, цяпер працуе 9.563 рабочых, валавой прадукцыі гэты завод даваў тады на 28.895 тыс. руб., цяпер — на 99.600 тыс. руб.

КАСІЕР. Бяз турбіннага заводу.

АРДЖАНІКІДЗЕ. Так, бяз турбіннага заводу. Завод «Сьветлана»—тады яго асноўны капітал складаў 3.560 тыс. руб., цяпер—5.620 тыс. руб., працавала тады 583 рабочых, цяпер працуе 5.090 рабочых, валавой прадукцыі было каля 4 млн. руб., у сучасны момант—каля 78 млн. руб.

І вось, калі так пералічыць усе гэтыя 23 прадпрыемствы, я іх пералічаць ня буду...

ГАЛАШЧОКІН. Уключыць трэба ў стэнаграму.

АРДЖАНІКІДЗЕ. Уключыць у стэнаграму? Добра, ўключу. Калі ўзяць гэтыя 23 прадпрыемствы, колькі па вашай думцы было асноўнага капіталу: тады—257.828 тыс. руб., зараз 493,746 тыс. руб., колькі працавала рабочых —54.803 рабочых, зараз—139.710, валавой прадукцыі было на 284,676 тыс. руб., цяпер—1.294508 тыс. руб.

ГОЛАС: Вось гэта так! (Аплёдысмэнты).

АРДЖАНІКІДЗЕ. Прычым, па ўсіх гэтых заводах выпрацоўка на 1 рабочага ўзрасла за пяцігодзьдзе на 82 проц. Вось вам, таварышы, твар нашых, так званых старых заводаў.

Істотна рэканструяваныя машынабудаўнічыя заводы

Назва	Асноўныя фонды		Рабочая сіла		Валавая прадукцыя	
	1-X 1927-28 г.	1-I 1932 г.	1927-28 г.	1932 г.	1927-28 г.	1932 г.
Аўтазавод імя Сталіна	9932	53433	1878	15124	12875	187000
Завод «Динамо»	7070	13637	1256	6113	10705	49000
Электразавод	29423	51979	1870	11872	11327	189000
«Красный Пролетарий»	6928	12164	704	2277	3748	21400
Харкаўскі электрамэх.	171 2	23184	4338	9563	28895	99600
„Сьветлана“	3560	5620	583	5090	3970	78200
«Электроприбор»	2871	7605	382	3152	707	24400
«Электросила»	12921	23340	2808	7325	22995	78000
Зав. «Красн. Путил.»	59411	109196	9677	20249	47458	163000
Аптычны зав. імя АДПУ	1791	6727	863	4220	4495	28384
Луганскі зав. імя Кастрычнікав. рэвал.	22204	34046	6474	10275	24588	49200
«Плуг и Молат»	1334	2748	442	1272	2363	9047
«Красная Звезда»	8620	15093	3391	5129	16764	30117
«Камунар»	8621	16819	3026	5668	15179	48403
Падольскі зав. швейн. машын	21862	31577	4831	7383	17101	57300
«Красный Копельщик»	3445	7320	685	1737	3092	12500
Любярэцкі завод	13652	18032	2626	4147	11949	302 2
Зав. імя Пятроўскага	1450	42 6	962	1957	5516	15710
«Серп и Молат» Харкаўскі.	8562	16945	3174	5817	14953	32912
Ніжагародскі тэлеф.	2989	6354	642	3494	1991	21400
«Красный Прогрэс»	3084	8282	1204	1579	5711	12043
«Красный Гвоздильщик»	8132	17524	2133	3724	14789	37000
«Знамя Труда» № 2	2853	7885	858	2243	3505	19620
Усяго . .	257828	493746	54803	139710	284676	1294508

Плян пяцігодкі за чатыры гады па ўсёй прамысловасьці мы выканалі на 93,7 проц., па цяжкай прамысловасьці, якая ўваходзіць у Наркамцяжпром, выканалі на 108 проц. Але што мы недавыканалі? Мы ня выканалі заданьняў па сабекошце, ня выканалі па прадукцыйнасьці працы. І вось вельмі часта людзі, якія ня зусім разумеюць справу, тут хочуць нас «злавіць» [illegible]

[illegible]

Камбайнаў «Камунар» без матора ў 29—30 г. [illegible] 1.305 руб. [illegible] —4.578 [illegible]

Аб чым гэта гаворыць? [illegible]

[illegible]

На гэтым павінна быць сканцэнтравана ўвага.

Вось, таварышы, каротка аб выніках пяцігодкі.

Якія труднасьці перад намі зараз ёсьць у галіне цяжкай прамысловасьці? Гэта—аўладаньне тэхнікай, аўладаньне тымі магутнасьцямі, якія мы накапілі за гэтыя гады—а накапілі мы вялізарнейшыя магутнасьці.

Асноўнае пытаньне—гэта кадры, людзі. Абсалютна быў правы тав. Сталін, калі ён рэзка завастрыў пытаньне аб людзях, калі ён паставіў пытаньне: зараз справа ў тым, як будуць падабраны кадры і як яны будуць расстаўлены.

Што мы маем у галіне кадраў зараз? Інжынэраў з дыплёмамі у 1929 годзе мы мелі 23.900, у 1931 г. мы

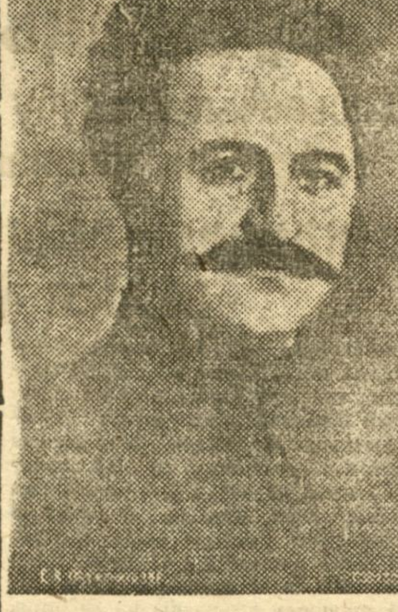

мелі 33 .600, у 1932 г. —45.000 і ў 1933 г. будзем мець 55000. Як бачыце, колькасна мы расьцем, і расьцем досыць моцна. Але гэтага мала. Выпушчаны сёньня са школьнай лавы інжынэр да тэка яшчэ ня інжынэр. Яму трэба прайсьці пэўную колькасьць год работы на заводзе ў якасьці радавога работніка. І гэта мы павінны ва што-б ні стала дабіцца, каб інжынэр, які скончыў ВТНУ, адразу не рабіўся вялікім начальствам на заводзе. Няхай ён пакуль пойдзе спачатку папрацуе памочнікам майстра і адтуль пачне падымацца угару. Тады мы будзем мець сапраўдных, вопытных інжынэраў (ГОЛАС: ПРАВІЛЬНА).

Колькасьць інжынэраў у нас вырасла. Вы ведаеце, якое становішча было ў нас 2—3 гады таму назад. Частка старога інжынэрства аказалася ў радох шкоднікаў. Сваіх інжынэраў у нас было мала. Зараз трэба да гэтай значнай масы маладых інжынэраў, якія ў нас ёсьць, добра прыглядзецца, даведацца, хто з іх што можа рабіць і на што варты, і правільна паставіць кожнага на свае месца. Трэба сказаць, што з маладых інжынэраў мы маем шмат добрых і найздольных людзей, якія вядуць на заводах вельмі адказную работу, і з посьпехам яе вядуць. Сярод іх і партыйныя і беспартыйныя. Вось Кузьнецкі мартэнаўскі цэх, які ня мае сабе роўнага ня толькі ў нас, але і ў Эўропе. Гэтым цэхам кіруе малады беспартыйны інжынэр Лісочкін, 30-ці год, гаворыць, найздольны чалавек. Усё-ж такі тое, што робіцца вопытам, для гэтага патрэбны час.

На Магнітцы спачатку на рудадрабільнай фабрыцы, а зараз на мантажы блюмінга малады інжынэр Бекер нават амэрыканцаў апераджае.

На заводзе імя Рыкава ў Данбасе тэхнічным дырэктарам сядзіць здольны інжынэр-доменшчык Бутэнка, камуніст, на Азоўсталі—інжынэр-камуніст Клішэвіч. Мы сваіх інжынэраў з апарату думаем браць і перасаджваць на заводы (ГАЛАСЫ: ПРАВІЛЬНА). Нядаўна зрабілі мы гэта ў адносінах Таганрогскага завода, паслаўшы туды інжынэра Калесьнікава дырэктарам заводу. Учора ЦК зацьвердзіў назначэньне тав. Завінягіна, інжынэра, які працуе ў нас у апараце, на буйны мэталюргічны завод—завод імя Дзяржынскага. Такі малады інжынэр, як тав. Тэвосьян, стаіць на чале цэлага аб'яднаньня якасных сталяй. Я павінен сказаць, тав. Тэвосьян хоць і вельмі малады, але справу ведае і здолеў згрупаваць вакол сябе вельмі ўмелых і ведаючых людзей. Такі-ж малады інжынэр-камуніст Беленькі стаіць на чале аб'яднаньня Транстэхпром. Дырэктарам Харкаўскага трактарнага заводу сядзіць інжынэр-камуніст тав. Брускін, які зьяўляецца арганізатарам і тэхнічнай душой заводу, на Харкаўскім паравозабудаўнічым заводзе, аб якім я ўжо гаварыў, тэхнічны інжынэр камуніст Бандарэнка, на СТЗ мы маем цэлую групу маладых інжынэраў начальнікамі цэхаў—Вержынскага, Шэймана ды інш.

Некаторы кансэрватызм у вылучэньні маладых кадраў бязумоўна ёсьць, нават больш таго: ёсьць некаторая рэўнасьць калі ўтодна з боку часткі старых адстаючых ад жыцьця наших гаспадарнікаў. Яны разважаюць так: вылучаюць маладога інжынэра, а хто яго ведае, ці ня зойме ён маё месца заўтра. Можна па сакрэце сказаць напэўна зойме. Але тым лепш. Чым хутчэй у нас будуць узброеныя ведамі тэхнікі, інжынэры стаяць на адказных пастах на нашых заводах, тым лепш для нашай прамысловасьці і тым лепш для нашых гаспадарнікаў..

Вылучаць вось гэты новы слой маладых інжынэраў, паставіць іх на свае месцы, гэта вялікая задача, якая павінна быць выканана партыяй і гаспадарнікамі. Калі прайсьціся па цэхах СТЗ, ГАЗ і інш. нашых прадпрыемстваў, дык убачыш ні аднаго маладога інжынэра—начальніка цэху. Калі мы былі на Днепрабудзе і разам з таварышамі зайшлі ў пульт, адкуль камандуюць усёй сеткай, дык мы бачылі, як маладыя інжынэры сядзяць за кіраўніцтвам такой магутнай станцыі. Іх вылучылі, яны вядуць справу ня дрэнна, але гэта ня значыць, што гэтыя маладыя інжынэры-камуністы і беспартыйныя павінны насы задзерці ўверх і гаварыць, што мы цяпер самі з вусамі, хоць у многіх з іх вусаў яшчэ і няма. Вучыцца трэба ім у адданых савецкай уладзе старых вопытных інжынэраў, якіх у нас ня мала і з якімі мы з гонарам выканалі першую пяцігодку. Калі правільна расставіць тэхнічныя сілы, правільна паставіць кожнага работніка на свае месца, дык перамога бязумоўна забясьпечана ў любым прадпрыемстве у любога агрэгата. Няма такіх труднасьцяй, якія мы не маглі-б перамагчы, калі мы здолеем людзей правільна расставіць і яны будуць чэсна добрасумленна працаваць. Прачытай харашэнька, паглядзі, парадзься з людзьмі, якія ўмеюць і ведаюць, і з любой машынай, любым агрэгатам справішся.

Усе гэтыя домны, мартэны, пракатныя станы, блюмінгі, з якімі мы так дрэнна спраўляемся, гэта-ж не ўпяршыню мы ствараем, гэта-ж даўно ва дома, трэба толькі ўважліва вывучыць як гэта рабілася раней і ў другіх. Нічога таемнага ў гэтым няма. А колькі ў нас безабразьзя тут. Амаль ня кожны дзень аварыі. А чаму? Дрэна глядзяць, нікуды ня варта як яны зараз працуюць. І мы проста павінны сказаць нашым таварышом якія працуюць у мэталюргіі: два гады мэталюргія адставала, партыя і ўрад зараз забясьпечваюць мэталюргію ўсім, што неабходна для правільнага і пасьпяховага яе руху наперад. Але калі таварышы, як'м даручана гэтая справа ўвесь час пры зьнішчэньні адных прычын, будуць шукаць другія прычыны, каб апраўдаць сваю дрэнную работу, дык мы ім адкрыта скажам: калі нам ня ўдасца ўзьняць чорную мэталюргію разам з вамі, мы ўсё роўна ўздымем яе, хоць-бы для гэтага патрабавалася ўздымаць яе бяз вас.

Пытаньні кадраў па майму зьяўляюцца для нас асноўнымі пытаньнямі.

Задачы, якія стаяць перад намі ў 1933 годзе, вялізарныя. Вядома, уся-кая балбатня аб згортваньні капітальнага будаўніцтва і г. д.—гэта проста чэсаньне языка людзей, якія не разумеюць, што ў нас робіцца, або балбатня людзей, якія проста спалохаліся. Іншы раз бывае такая балбатня, што для таго, каб добра пабудаваць, трэба была-б вось такая колькасьць будуемых зараз прадпрыемстваў закансэрваваць, тады добра атрымаецца. Ну, ведаеце, гэтыя разгаворчыкі ня з нашага лягеру і мы будзем біць такіх людзей па руках як сьлед.

Я ўжо сказаў, што ў 1933 годзе ў нас працягваецца вялізарны разварот капітальнага будаўніцтва. У аднэй толькі прамысловасьці Наркамцяжу ўкладаецца 7.900 млн. руб., з іх палова на новае будаўніцтва.

Якія задачы перад партыяй стаяць?

МЭТАЛЬ. Асноўнае пытаньне, якое вырашае ўсе пытаньні—гэта мэталь, як павінен насыціць нашы заводы і замест выпускаемай на 6,5 млрд. гадавой прадукцыі даць нам магчымасьць выпусьціць на 9 млрд. руб. машын і абсталяваньня. Да гэтага машынабудаўніцтва гатова. Будаўніцтва мэталюргічных заводаў зараз ідзе ня дрэнна. Аб мэталюргіі тры месяцы таму назад дакладвалі тут і таварышы чул' аб усіх недахопах і аб усіх станоўчых бакох, якія ёсьць у нашай чорнай мэталюргіі. Паўтарацца я сёньня ня буду. Тав. Куйбышаў ужо прывозіў лічбы, якая колькасьць доменных печаў падрыхтоўваецца да ўводу ў дзеяньне ў 1933 годзе, якая колькасьць мартэнаўскіх печаў, пракатных станаў і г. д. будзе ўведзена ў 1933 годзе. Ён правільна іх падаў, з тэй толькі розьніцай, што на Ліпецкім заводзе, тав. Варэйкіс, мы павінны ўвесьці ў гэтым годзе не адну доменную печ, а дзьве доменныя печы. І гэтага трэба абавязкова дабіцца.

КУЙБЫШАЎ. Я не супярэчу.

АРДЖАНІКІДЗЕ. Я ведаю, я ўжо з Куйбышавым гаварыў, і ён згадзіўся, што трэба ўсімі сіламі націскаць на гэтую справу, каб яго выцягнуць.

Потым адносна Крыварожскага заводу. На мінулым пленуме яго я тут хваліў, гаварыў, што будоўля добра ідзе. Але калі яна не ўвядзе ў 1933 год дзьве домны, мы яе пахвалім інакш, зноў-такі з гэтай трыбуны. Там гэтыя магчымасьці ёсьць. У кожным разе тая колькасьць даменных печаў, аб якой гаварыў тав. Куйбышаў, 15 даменных печаў, яны будуць уведзены. І мартэнаўскія печы і блюмінгі падрыхтаваны да ўводу. У самы бліжэйшы час будзе пракатана першая балванка на Макееўскім заводзе імя Томскага. Блюмінг пабудаваны нашым Іжарскім заводам, сканструяваны нашымі інжынэрамі. Гэта першы блюмінг, праект якога складзены інжынэрамі, якія сядзелі ў той час у ДПУ, пры самай актыўнай рабоце таварышоў работнікаў ДПУ. Блюмінг пабудаваны Іжарскім заводам, ён устаноўлены на Макееўцы. Будзем спадзявацца, што гэты першы наш блюмінг скажацца ня горшым за блюмінг, прывезены намі з-заграніцы. Другі блюмінг—таксама савецкі. У бліжэйшы час закончваецца мантажам на заводзе імя Дзяржынскага. Магнітагорскі блюмінг, прывезены намі з-за граніцы, таксама павінен быць уведзены ў эксплёатацыю ў гэтым квартале. Хоць павінен сказаць, што ня раз мы памыляліся ў тэрмінах, якія давалі нам з Магніткі.

АПАЛ заўтра можа стаць перашкодай усяму.

Па вугалі намі праведзена вялізарнае капітальнае будаўніцтва. Магутнасьць маецца вялізарная. Асвоіць, дамагчыся атрымаць адтуль як можна больш вугалю—гэта ўжо залежыць ад нас цалкам і мы павінны дамагчыся ў што-б та ні стала, каб вугаль ні ў якім разе ня стаў перашкодай развіцьця нашай народнай гаспадаркі і ў першую чаргу той-жа самай чорнай мэталюргіі. Тое самае з нафтай.

Нафтавая прамысловасьць, як вядома, сваю пяцігодку скончыла ў два з паловай гады, але гэтым ні ў якім разе нельга апраўдаць сёнешняе адставаньне нафтавай прамысловасьці. Нафтавая прамысловасьць павінна зноў высунуцца ў першыя рады.

ТРАНСПАРТ. Цяжкая прамысловасьць павінна проста ў літаральным сэнсе гэтага слова лезьці са скуры ў гэтым годзе, каб забясьпечыць НКШЗ усім неабходным, усім, чым толькі магчыма, каб транспарт ня стрымліваў нас. На мінулым пленуме я гаварыў ускользь аб тым, што баюся, транспарт ня справіцца са сваёй задачай. Вядомыя перашкоды мы ўжо маем на Урале, і ня толькі на Урале. НКШЗ прыкладае ўсе намаганьні для таго, каб забясьпечыць асноўныя рашаючыя вучасткі народнай гаспадаркі транспартам. Тут многа труднасьцяй. Транспарт трэба забясьпечыць вагонамі, паравозамі, рэйкамі, усякімі матэр'яламі, якія неабходны, каб ён вазіў як сьлед.

ЛЁГКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ. Выраб тавараў шырокага спажываньня павінен быць разгорнуты ва ўсю.

У СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ. Арганізацыйна-палітычнае ўмацаваньне нашых калгасаў—першачарговая задача партыі. Ніякіх сумненьняў ня можа быць у тым, што калгасная сыстэма застаецца пануючай. Таго чаго ў нас не хапае ў сэнсе арганізацыі, у сэнсе палітычнага выхаваньня калгасных мас,—гэтага мы павінны дабіцца на працягу 1933 году і наступны год, каб гэта вялізарнейшая сіла была цалкам і поўнасьцю ў нашых руках.

І далей таварышы.—ЯКАСЬЦЬ ПРАДУКЦЫІ. Мы выпускаем вялізарную колькасьць прадукцыі. У колькасных адносінах мы можам пахваліцца, па якасьці—не заўсёды. Мы тут маем пакуль вельмі шмат недахопаў. На якасьць павінна быць зьвернута самая сур'ёзная ўвага. Работа прадпрыемстваў перш за ўсё будзе намі расцэньвацца ў залежнасьці ад выканання імі якасных паказьнікаў.

УНУТРЫПРАМЫСЛОВАЕ НАКАПЛЕНЬНЕ. Мы за гэтыя два гады пры вялізарным разгортваньні капітальнага будаўніцтва, пры вялізарных адпускаемых сродках з боку партыі крыху развучыліся лічыць грошы. 1933 год ПАВІНЕН БЫЦЬ РЭЗКА ПЕРАЛОМНЫМ ГОДАМ У СЭНСЕ ЎЛІКУ КОЖНАЙ КАПЕЙКІ. Калі краіна ўкладала вялізарныя сродкі ў капітальнае будаўніцтва прамысловасьці, зараз мы маем права патрабаваць, каб САМА ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ НАКАПЛЯЛА, І ЯК МАГЧЫМА БОЛЬШ НАКАПЛЯЛА..

І, нарэшце, што неабходна для самых работнікаў прамысловасьці,—гэта перш за ўсё, ДЫСЦЫПЛІНА І ПАРТЫЙНАСЬЦЬ. У нас зараз прамысловасьць асабліва пахваліцца дысцыплінай ня можа. Часта бывае, што калі даецца распараджэньне партыі, ураду—гэта рашэньне дыскусуецца,—магчыма або нельга яго выканаць. Гэтаму трэба рэзка пакласьці канец. Я ня думаю, каб гаспадарнікі прамысловасьці, работнікі прамысловасьці захацелі, каб партыя так насаджала дысцыпліну сярод прамысловасьці, як гэта нам зараз даводзіцца насаджаць сярод дырэктароў саўгасаў. Я ня думаю, каб які-небудзь дырэктар заводу стаў зайздросьціць таму дырэктару саўгасу, якога даводзіцца выганяць з партыі, здымаць з займаемай пасады і саджаць у турму. Часта-ж бывае так: заданьне ня выканана; потым калі як сьлед узгрэеш, заданьне выконваецца. Пытаньне, для чаго гэта трэба. Тыя заданьні, якія партыя дае ў гэтым годзе прамысловасьці, і гэтыя заданьні абсалютна выконваемы, іх трэба выканаць у што-б та ні стала. Усякае рашэньне партыі, ураду павінна выконвацца безагаворачна.

ПАРТЫЙНАСЬЦЬ—ГЭТА ГАЛОЎНАЕ. Нельга забывацца, што гаспадарнік абкружаны ўсякімі людзьмі, і нашымі і чужымі, якія спрабуюць на яго ўзьдзейнічаць, спрабуюць разлажыць яго. Той гаспадарнік, той дырэктар, той начальнік цэху, які ўмее процістаяць гэтаму, захаваць цалкам свае партыйнае нутро па-бальшавіцку,—той маладзец. А той, хто зьбіваецца з гэтага шляху, той загіне, нічога з яго ня выйдзе. ПАРТЫЙНАСЬЦЬ—ПЕРШ ЗА ЎСЁ І РАНЕЙ ЗА ЎСЁ.

Ці пераможам мы труднасьці, якія ёсьць перад намі? Якія гутаркі,—зразумела, пераможам. У 1928 годзе тав. Сталін сказаў: няма такіх цытадэляй, якіх-бы бальшавікі не ўзялі. Гэта было ў 1928 г.. гэта было ў той час, калі кулак хацеў нас прыціснуць да сьценкі, зноўжа не даваць і скруціць нас у барані рог. Мы яго скруцілі ў бараніі рог і тым давялі, што тав. Сталін меў рацыю, сказаўшы, што няма такіх цытадэляй, якіх-бы бальшавікі не маглі ўзяць. Кулацкая крэпасьць была ўзята, разгромлена.

А штурмуючыя калёны нашай партыі былі тады так узброены, як зараз? Зразумела, не. Тады мы яшчэ марылі аб тым, каб саху зьнішчыць. Я наўмысьля ўзяў з Саўнаркому рашэньне, якое было прынята ў канцы 1928 г. Я памятую, я працаваў тады ў РСІ, абсьледвалі мы сельскагаспадарчае машынабудаўніцтва і пайшлі ў Саўнарком з прапановай як мага хутчэй саху ліквідаваць. Тады было, ведаеце, якое рашэньне, гэта ў канцы 1928 г.: «саху ліквідаваць на працягу 3-х год». Што тады пісалі? «Замена сахі плугам ёсьць адна з праяў прагрэсыўных плыняў у сельскагаспадарчым машынабудаўніцтве (СЬМЕХ) і ня можа быць вырашана асабняком і па-за сувязі з агульным пытаньнем аб развіцьці машынабудаўніцтва ў сельскай гаспадарцы, а таму уключаны Дзяржпляном у агульную праграму работы па складаньні пэрспэктыўнага пляну збыту сельскагаспадарчых машын» (СЬМЕХ). На справе, тав. Сталін таварыў тут—самыя гарачыя галовы нашай партыі не маглі тады яшчэ думаць аб тым, што нам удасца так выканаць пяцігодку, мы тады ад сахі ішлі. Вось чым былі мы тады ўзброены.

Цяпер, калі мы ўзброены добрымі трактарамі, трактарнымі плугамі і складанымі сельскагаспадарчымі машынамі, калі мы маем перадавое машынабудаўніцтва, бо нашы машынабудаўнічыя заводы ўзброены лепшымі машынамі, лепшымі варштатамі цяпер, таварышы, ніякіх сумненьняў і гутарак ня можа быць аб тым, што наша партыя, ленінская партыя, пад кіраўніцтвам нашага СТАЛІНА усе труднасьці перакуліць да ўсіх чарцей і з разгорнутымі сьцягамі пойдзе на штурм другой пяцігодкі! (БУРНЫЯ АПЛЁДЫСМЭНТЫ).

Усебеларускі паход саветаў за шырспажыў

Рапартамі перамог завяршыць паход саветаў

(З ПАПЯРЭДНІХ ВЫНІКАЎ)

Верасеньскі пленум ЦК, падкрэсьліваючы вялізарнае значэньне разгортваньня вырабу прадметаў шырспажыву, прапанаваў «усім партыйным, камсамольскіх, прафэсіянальным і савецкім арганізацыям аказаць усялякую дапамогу гаспадарчым арганізацыям і прамкаапэрацыі ў справе разгортваньня вытворчасьці прадметаў шырокага спажываньня і штомесячна правяраць выкананьне дырэктыў ЦК і СНК і ход вытворчасьці шырспажыву».

У разьвіцьцё гэтых дырэктыў прэзыдыўмам ЦВК і быў абвешчаны Усебеларускі паход саветаў за шырспажыў.

Трэба з усёй рашучасьцю адзначыць, што за апошні час увага раённых арганізацый справе рэалізацыі мерапрыемстваў намечаных паходам значна слабла.

Па Петракоўскім РВК да гэтага часу двухмесячнік за шырспажыў праходзіць нездавальняюча. РВК толькі на паперы ўключыўся ў паход, але на самой справе бяздзейнічае. На сёнешні дзень няма ніякіх практычных вынікаў у сэнсе выкананьня праграмы па вырабу тавараў шырспажыву па раёне.

Такое-ж становішча мы маем па Горацкім, Кармянскім, Слуцкім, Капыльскім і радзе іншых раёнаў.

Асобныя арцелі і прадпрыемствы яшчэ не сталі на шлях баявой работы ў справе максымальнага павялічэньня вырабу тавараў шырспажыву.

Да такіх арцеляй патрэбна аднесьці арцель «Праца», якая зьяўляецца аднэй з буйнейшых саматужна-прамысловых арцеляй Асьвейскага раёну. За тры кварталы 1932 году арцель толькі выканала свой плян на 72,2 проц. Галоўныя прычыны невыкананьня арцельлю прамфінпляну заключаюцца ў адсутнасьці належнай масава-выхаваўчай работы сярод членаў арцелі.

т. Бараўская—урач лепшы ўдарнік саўбуду.

Але побач з гэтым трэба сказаць, што паход саветаў забясьпечыў актыўны ўдзел у вырашэньні ўсіх яго задач масавых зьвеньняў саветаў—дэпутацкіх груп і сэкцый цэлага роду раёнаў, што дало вялікі зрух у пасьпяховым выкананьні плянаў па вырабе тавараў шырспажыву, па максымальна—эфэктыўным скарыстаньні адыходаў, па вышукваньні дадатковых рэсурсаў, па арганізацыі новых арцеляй і г. д.

Папярэднія вынікі правядзеньня двухмесячнага паходу саветаў за выраб тавараў шырспажыву адначасова гавораць аб тым, што цэлы рад прадпрыемстваў, якія ўключыліся ў паход і намецілі канкрэтныя мерапрыемствы, ўжо дабіліся істотных дасягненьняў у справе выкананьня сваіх абавязацельстваў.

У Расонскім раёне удзельнікі паходу знайшлі магчымым арганізаваць рад кустпрамарцеляй па вырабе саней, калес, бочак, мэблі, глінянай пасудзіны і г. д.

Гомельскі гарсавет, заключыўшы з Віцебскім гарсаветам сацыялістычны дагавор на лепшае выкананьне мерапрыемстваў намечаных паходам, змагаецца разам з Віцебскім гарсаветам за права на рапарт Усебеларускаму зьлёту аб пяршынстве у паходзе.

Аршанскі гарсавет, прыняўшы выклік Барысаўскага гарсавету на соцспаборніцтва па лепшым выкананьні мерапрыемстваў, намечаных паходам нараду з надзвычайна дрэнным выкананьнем соцдагавору, усё-ж мае дасягненьні ў справе арганізацыі новых арцеляй. Так па Машкоўскім сельсавеце, Аршанскага раёну, арганізуюцца шавецкая і кравецкая арцелі, у калгасе «Пабеда» кавальская арцель. Па Будаўскім сельсавеце арцель ганчароў, па Смальнянскім сельсавеце-бандарская арцель. Арганізаваны новы цэх для рамонту калёс і саней. Арцель «Праммэбля» прыступіла да дадатковага вырабу тавараў шырспажыву: скрыні, яшчыкі, дзежкі, бочкі, чамаданы куштэткі, сталы, камоды і пружынныя матрацы. Аршанскай шорнай арцельлю адкрыты новы цэх па выпрацоўцы дзіцячых бурак і г. д.

Дасягненьні бязумоўна ёсьць і па цэлым радзе іншых раёнаў.

Побач з арганізацыяй новых арцеляй, цэхаў, майстэрняў і брыгад ёсьць значныя зрухі ў сэнсе выкананьня і перавыкананьня плянаў па вырабе тавараў шырспажыву.

Так, дэпутацкія групы Віцебшчыны, Гомельшчыны і Барысаву прынялі канкрэтны і актыўны ўдзел у справе выкананьня прамфінпляну IV кварталу апошняга году пяцігодкі і ў падрыхтоўцы да баявой сустрэчы першага году другой пяцігодкі.

Арцелі прамкаапэрацыі, практычна рэалізуючы мерапрыемствы па паходу, маюць таксама рад посьпехаў у выкананьні прамфінпляну. Так, напрыклад, арцель Харчсмак (Ворша) выканала свой плян па шырспажыву на 120 пр. шавецкая арцель «Чырвоная Зорка» па ўтыльцэху выканала плян за 1-ю дэкаду сьнежня на 166,6 проц. заданьня. а за другую дэкаду на 240,06 пр. заданьня, прамфінплян шорнай арцелі за лістапад выкананы на 102 проц., за сьнежань на — 103 проц., арцель інвалідаў «Камунар» на шавецкім цэху за лістапад выканала прамфінплян на 110 проц., шапачны на—110 проц., а цэх коўдраў—на 171,3 проц.

Усе РВК і гарсаветы павінны зараз-жа па прыкладу перадавых перабудаваць сваю работу з тым, каб выкарыстаць час, які застаўся, і прыняць усе залежныя ад іх захады да сапраўднай мабілізацыі працоўных мас на разгортваньне і ажыцьцяўленьне ўсіх задач, намечаных паходам саветаў.

На Усебеларускі зьлёт дэпутацкіх груп прыйсьці з рапартамі канкрэтных перамог на фронце вырабу тавараў шырокага спажываньня!

Штайнгаўз і М. Ч—кі.

У Магілеўскім сьвінагадоўчым інстытуце

ігнаруецца пастанова ЦВК СССР аб ВНУ і тэхнікумах

Праблема разьвіцьця сацыялістычнай жывёлагадоўлі, у прыватнасьці сьвінагадоўлі зьяўляецца актуальнай задачай для БССР, як аднаго з важнейшых раёнаў Савецкага саюзу. Па БССР налічваецца 85 жывёлагадоўчых саўгасаў з агульным пагалоўем сьвіней 7.700 і 1.600 сьвінагадоўчых калгасных таварных фэрмаў з агульным пагалоўем у 120.000. Такі вялізарны рост сацыялістычнага стада, як адна з галоўных крыніц забясьпечаньня мясам рабочых гораду, бязумоўна, патрабуе сур'ёзных адносін да падрыхтоўкі кадраў.

Цэнтральны выканаўчы камітэт Саюзу ССР у сваёй пастанове аб вышэйшай школе і тэхнікумах чотка ўказаў, што «у масавай падрыхтоўцы кадраў спэцыялістаў у сучасны момант асноўнай задачай зьяўляецца замацаваньне дасягнутых посьпехаў і далейшая барацьба за павышэньне тэарэтычнай асьветы ў ВНУ, ВТНУ і тэхнікумах пры ўсямерным далейшым умацаваньні іх сувязі з вытворчасьцю, узьняцьцё якасьці вучобы і сапраўдным заахвочваньні ініцыятывы і энэргіі кожнага вучня ў яго вучэбнай рабоце». Гэта важнейшая дырэктыва ўраду аб школе з усёй прынцыповай сур'ёзнасьцю патрабуе ад кіраўнікоў вучэбнымі ўстановамі карэннай перабудовы вучэбнай работы на такіх пачатках, каб магчыма было пры дапамозе сыстэматычнага вывучэньня ўмоў акадэмічнага жыцьця і быту студэнцтва і канкрэтнай мэтадычнай дапамогі з боку прафэсарска-настаўніцкага пэрсаналу забясьпечыць індывідуальна тэарэтычны і практычны рост у паасобку кожнага студэнта, адначасова заахвочваючы калектыўную вучэбную работу студэнтаў.

Аднак, гэта высока прынцыповая задача дня яшчэ ня стала ў цэнтры ўвагі кіраўніцтва Магілёўскага сьвінагадоўчага інстытуту на чале з тав. ЭРДМАНАМ. Факт агіднага кіраўніцтва сьведчыць аб тым, што за пэрыяд з 1-га кастрычніка 1931 году па 1-га кастрычніка 1932 г. замест росту і ўмацаваньня інстытуту атрымаўся масавы адсеў студэнцтва. За гэты час з інстытуту выбыла 155 чалавек. Намесьнік дырэктара па вучэбнай частцы т. ГЕРАСІМОВІЧ актыўна «стараўся» гэтую лічбу зьвесьці да «мінімуму». На пытаньне—які-ж кантынгент студэнцтва павінен быў мець інстытут пасьля ўкамплектаваньня 1-га курсу асеньняга набору гэтага году—ён заявіў:

— Дакладна сказаць не магу, вучацца ў нас пакуль што (?)... на дзённым і на вячэрнім (?!) 295 асоб. Значыць кіраўнікі дакладна ня ведаюць хто і колькі ў інстытуце навучаецца.

Абыякавасьць ў рабоце, адарванасьць ад жыцьця студэнцкіх мас, адсутнасьць гаспадарскай заботы аб палепшаньні бытавых умоў, арганізацыйна-

[illegible]

...Усе гэта, разам узятае, пазбаўляе магчымасьці студэнцтва выкарыстаць вольны час для адпачынку і паглыбленьня сваіх тэарэтычных ведаў.

Дырэкцыя такое становішча ў інтэрнатах тлумачыць адсутнасьцю электрычных лямпачак і дроў, у недастаўцы якіх вінаваты Гартоп(?)

Ня лепш пастаўлена справа і ў вучэбным корпусе. Лябараторыі зусім не ацяпляюцца, гэта прымушае студэнтаў сядзець у вопратцы ў часе работы, што бязумоўна моцна адбіваецца на прапрацоўцы рабочага матар'ялу. Студэнты ня маюць магчымасьці праводзіць самастойную работу ў лябараторыях толькі дзякуючы таму, што ад холаду ў лябараторыях папсавалася частка заграгічнай апаратуры. Замест таго, каб тэрмінова ўжыць самыя рашучыя захады для зьнішчэньня недахопаў у забясьпечаньні інстытуту неабходнымі сродкамі, намесьнік дырэктара па гаспадарчай частцы т. СТРАЦКЕВІЧ зусім бязьдзейнічае.

Самым вузкім месцам у інстытуце зьяўляецца сталоўка. Гаспадарнікі тлумачаць дрэннае забясьпечаньне прадуктамі харчаваньня студэнцтва тым, што прапускная здольнасьць сталоўкі —310 чал., а сталуюцца ў ёй звыш 400 (ЦРК прымацоўвае да сталоўкі сталуючых бяз згоды на гэта дырэкцыі інстытуту), што быццам ускладняе для інстытуту праводзіць загатоўкі для бесьперабойнага забясьпечаньня студэнцтва. Для таго, каб пасьнедаць у сталоўцы, студэнт павінен прастаяць ня менш 2 гадзін у чарзе, і так тры разы ў дзень. Такая пастаноўка работы ў сталоўцы зусім не дае магчымасьці студэнцтву рэальна плянаваць свой вучэбны плян і свой вольны час.

Самазагатоўкі, як адна з важнейшых крыніц забясьпечаньня прадуктамі харчаваньня студэнцтва, па лініі інстытуту не разгорнуты. Тав. Страцкевіч лічыць, што займацца пытаньнем палепшаньня бытавых умоў студэнцтва ня справа інстытуту. Мінулы асеньні сэзон масавых загатовак з боку інстытуту ня быў скарыстаны. На сёнешні дзень, пры поўнай адсутнасьці такіх прадуктаў, як гародніна, бульба і інш., сталоўка пастаўлена на рэйкі стыхійнага забясьпечаньня. Праўда, ня гледзячы на чоткае ўказаньне ЦВК аб школе «спыніць практыку частых і працяглых мабілізацый студэнтаў на рознага роду гаспадарча-палітычныя кампаніі», інстытут заключыў дагавор з саўгасам «Вейна» на дастаўку прадуктаў пры прадстаўленьні з боку інстытуту 1200 рабочых дзён. І ня гледзячы на тое, што з боку інстытуту выканана 700 рабочых дзён сіламі студэнцтва, саўгас ня даў ніводнага кілё прадуктаў. Забясьпечаньне сталоўкі мясам павінна было ісьці па лініі сьвінаадкормачнага пункту, які на сёнешні дзень адсутнічае. Адпушчаныя Магілеўскім ЦРК 1000 руб. на пакупку сьвіней тав. СТРАЦКЕВІЧ больш месяца скарыстоўваў на іншыя гаспадарчыя патрэбы інстытуту і потым праз некаторы час па распараджэньні дырэктара інстытуту тав. ЭРДМАНА вярнуў іх назад у ЦРК. Так клапоцяцца кіраўнікі-гаспадарнікі аб палепшаньні харчаваньня студэнтаў.

[illegible]

фармальна. Адсутнічаюць у іх цьвёрдыя пляны работы. Студэнцкія масы зусім адарваны ад вывучэньня лепшых мэтадаў выкладаньня. І гэта ў той час, калі тав. Герасімовіч, загадчык вучэбнай часткай, запэўніваў, што ўвесь вучэбны працэс перабудаваны ў адпаведнасьці з пастановамі партыі і ўраду аб школе. У інстытуце цалкам не забясьпечаны такія формы заняткаў, як самастойная работа па-за навучальнай установай, а таксама такія мэтады выкладаньня, якія вяліся-б непасрэдна пад кіраўніцтвам выкладчыка.

Сацыялістычнае спаборніцтва, як адзін з мэтадаў павышэньня якасьці вучобы, умацаваньне вучэбнай дысцыпліны і разгортваньне самадзейнасьці вучняў і прафэсарска-выкладчыцкага пэрсаналу—адсутнічае. У інстытуце, сярод студэнцтва адсутнічае шырокае разгортваньне арганізацыйна-масавай работы. Няма сыстэматычнага камуністычнага выхаваньня студэнцтва па-за вучэбнымі заняткамі. Не арганізаваны адпачынак студэнтаў у клюбе і інтэрнатах. У інстытуце зусім не займаюцца пытаньнем плянаваньня вучэбнага і вольнага часу студэнцтва з такім разьлікам, каб на аснове вывучэньня лепшых мэтадаў арганізацыі працы ў навучальнай установе, выхоўваць спэцыялістаў-арганізатараў нашых сацыялістычных прадпрыемстваў прамысловасьці і буйнай сацыялістычнай гаспадаркі.

Ня гледзячы на тое, што ў пастанове ЦВК СССР ясна ўказана на ўвядзеньне дыфэрэнцыяванай стыпэндыі ў навучальных установах, бяручы за вымярэньне якасьць і пасьпяховасьць у вучобе паасобных студэнтаў, для Магілёўскага сьвінагадоўчага інстытуту гэтага ня існуе.

Сумуючы ўсе паданыя моманты з бягучага жыцьця інстытуту робіцца зусім яснай прычына такога вялізарнага адсеву студэнтаў за такі кароткі пэрыяд існаваньня інстытуту. Трэба па-большавіцку перабудаваць усю вучэбную работу інстытуту на аснове пастаноў партыі і ўраду аб школе, аддаць максымум увагі і клопатаў палепшаньню бытавых умоў студэнцтва, узьняць якасьць харчаваньня, стварыць нармальныя кватэрныя ўмовы. Гэтымі пытаньнямі мала займаюцца партыйныя і савецкія кіруючыя арганізацыі Магілева.

Трэба канчаткова зьнішчыць безадказнасьць за арганізацыю вучэбнага працэсу, за пасьпяховасьць і бытавыя ўмовы студэнцкіх мас. Дырэкцыя інстытуту магілеўскія арганізацыі павінны памятаць, што клопаты аб арганізацыі нармальнай вучобы студэнцтва—гэта бальшавіцкія клопаты аб вырашэньні праблемы кадраў, ад якіх у

[illegible]

М. Ганчароў.

ЛАЗАВІК Ш. адзін з лепшых ударнікаў заводу «КАМУНАР». На працягу свайго 22-х гадовага рабочага стажу ён ня меў ніводнага прагулу і нават спазьненьня.

Ён працаваў тады, калі гэта была яшчэ саматужная майстэрня па Нова-Маскоўскай вуліцы з 6-цю рабочымі. Ён працаваў, калі гэтая саматужная майстэрня была ператворана ў паўсаматужны завод сельска-гаспадарчых машын імя БУРБІСА. Ён працаваў тады, калі з трох дробных заводзікаў быў створаны адзін машына-будаўнічы завод «КАМУНАР». Гэта быў лепшы ударнік каваль кавальнага цэху і сыстэматычна выконваў і перавыконваў свае нормы, за што быў неаднаразова прэміяван. І нарэшце ён зараз працуе ў якасьці майстра-вылучэнца кавальнага цэху заводу «КАМУНАР». І зараз на вылучэньні ён паказвае бальшавіцкія узоры барацьбы за прамфінплян. Заўсёды і усюды на ўсіх вузкіх мясцох вы можаце ўбачыць ЛАЗАВІКА, які мабілізуе масы на выкананьне прамфінпляну.

Ён працаваў на прадпрыемствах, калі яны перажывалі розныя цяжкасьці. І заўсёды, пры усіх варунках тав. ЛАЗАВІК Ш.—адзін з адданейшых рабочых, адзін з лепшых ударнікаў.

Раўняцца па ЛАЗАВІКОХ,—героях нашых будняў, героях першай пяцігодкі. Іх прыклад варты пераймаsucc.

Па сьлядох неапублікаваных лістоў

За апошні час рэдакцыя «Савецкая Беларусь» атрымала рад паведамленьняў ад раённых кіруючых устаноў аб выніках расьсьледваньня фактаў, па дадзеных у рабселькораўскіх допісах.

Старобінская райКК-РСІ паведамляе, што факты, паданыя ў допісе рабселькора «Прымусіць кулацкія гаспадаркі выконваць цьвёрдыя заданьні», цалкам пацьвердзіліся.

З боку РК КП(б)Б і РВК своечасова былі прыняты меры. Старшыня Дзякавіцкага сельсавету Чаркас быў выключаны з партыі і зьняты з работы, сакратару партячэйкі дадзена суровая вымова.

За дапушчаны перагіб з боку старшыні Капацкевіцкага сельсавету т. Лучыка ён зьняты з работы.

Шклоўская райКК-РСІ паведамляе, што факты паданыя ў допісе рабселькора аб кулаку Панковым, цалкам пацьвердзіліся. Панкоў выключаны з калгасу за шкодніцкую работу па разбурэньні калгасу і перададзены пад суд.

Пакончыць з бязьдзейнасьцю сельсаветаў і леспрамгасу

[illegible]

Плян па лесавывазцы ледзь выканана ны на 8 проц. Кулацкія гаспадаркі Прыбыткаўскага, Жгунскага, Урыцкага, Жаробінскага і Бабовіцкага сельсавету ня выканалі сваёй нормы. Сельсаветы ня прымаюць належных мер і спасылаюцца на аб'ектыўныя прычыны, што «няма сьнегу, дрэнная даро-

[illegible]

маюць належных мер, каб фарсаваць тэмпы па выкананьні пляну лесавывазкі.

Неабходны рашучы пералом. Апартуністы і сабатажнікі з леспрамгасаўскіх габінэтаў павінны быць выкрыты і аддадзены пад суд.

Барташэвіч.

П. Шчамель

ДАЛОЎ „ШЛЯПЫ"!

[illegible]

„Упарты" Варывончык

[illegible]

лаі, і разбазарваньне кармоў, і шкодніцкія адносіны да бульбы ў часе яе буртаваньня, і адсутнасьць сапраўднай зьдзельшчыны, — усё гэта ў большай ці меншай ступені мае месца ў калгасе «Прафінтэрн», пра усё гэта гавораць вакольныя беднякі і серадзнякі, асабліва калі ў іх пытаешся — чаму вы не ў калгасе?

Калгас «Прафінтэрн» — складаны клубок. Каб лячыць гэтую гаспадарку, яе трэба дасканала вывучыць. Але ўжо і зараз можна знайсьці канец ніткі, за якую трэба цягнуць і паступова разблытваць вузлы...

Чаму ў адных калгасах справа ідзе добра, а ў другіх калгасах, якія амаль што не адрозьніваюцца па сваіх умовах разьвіцьця ад першых, — работа «з рук валіцца»?

— «Прычына ў тым, што першай групай калгасаў кіруюць сапраўдныя камуністы, а другой групай — кіруюць шляпы, праўда, з партыйным білетам у кішэні, але ўсё - ж шляпы» (СТАЛІН).

Старшыня калгасу «Прафінтэрн» Варывончык у поўнай меры заслугоўвае назвы — шляпа. Гэта ясна давёў Варывончык сам сваімі адносінамі да загатовак.

Калгас «Прафінтэрн» цягнуўся ў хвасьце збожжазагатовак дзякуючы таму, што Варывончык упарта ішоў супроць загатовак са сваімі «аб'ектыўнымі» прычынамі.

Варывончык зрывае засыпку насенных і страхавых фондаў у калгасе і затрымлівае зварот пазыкі ў фонд камітэту ўзаемадапамогі.

Чым ён абгрунтоўвае сваё нежадань

[illegible]

«Прафінтэрн» Варывончык гаворыць таксама лёгка і спакойна—

— Так, зіма голая... Ня дзіва, калі зьмерзьне бульба...

Зусім зразумела, што ў калгасе павінен быць ня шляпа, а сапраўдны гаспадар.

Для аздараўленьня калгасу трэба грунтоўна заняцца ня толькі асобай Варывончыка, але і тымі «асобамі», якія «ціхай сапай» вядуць сваю падрыўную работу ў калгасе.

Калгасік „Юны піянэр"

Ёсьць такі ў Голацкім сельсавеце, у в. Кадукова. Усіх гаспадарак у гэтым «калгасе» 19. Але што гэта за гаспадаркі, што за гаспадары трапілі ў калгас? Толькі дзьве гаспадаркі з усяго складу тут называюць бядняцкімі, таму што яны мелі да ўступленьня ўсяго... па 6 га пахаці. Ёсьць 4—5 серадняцкіх гаспадарак.

А рэшта?

Не адну чорт пару лапцей стаптаў, пакуль гэтую хэўру падабраў. Ня інакш, як пра Кадуноўскі «калгас» гэта сказана. Здаецца, многа кулакоў сваіх было ў вёсцы Кадунова. Яны зьбегліся ўсе ў калгас «Юны піянэр» ад цьвёрдых заданьняў. Але для старшыні калгасу тав. Бачылы мала кадуноўскіх заможнікаў. Ён знайшоў патрэбным прыняць у калгас яшчэ нейкага Шкурдзюка, які быў раскулачаны і высланы.

Адшукаў яго Бачыла і прыняў да гурту.—

— Мала куча, невялікa!

[illegible]

— А некаторыя ня скрывалі сваёй радасьці... Радаваліся таму, што са зьнішчэньнем фэрмы разьляцяцца і калгас...

Старшыня не ваяваў супроць загатовак і ня ідзе супроць засыпкі насенных і страхавых фондаў.

Аднак лёназагатоўкі на сёнешні дзень ня выкананы, а справа з засыпкай фондаў ня вышла яшчэ з «папяровай» стадыі.

Ня любіць старшыня сваіх «калгасьнікаў», не пераносяць калгасьнікі свайго старшыні, патрабуюць «разводу».

Для «калгасьнікаў» патрэбна сваё кіраўніцтва. Бачыла - ж гаворыць, што ён за бядняцка - серадняцкі склад калгасу.

Шчырасьць жаданьня Бачылы падвяргае сумненьню прыняты ў калгас Шкурдзюк, які трапіў па міласьці старшыні калгасу пасьля раскулачваньня і высылкі.

Што калгас трэба чысьціць і чысьціць — гэта бясспрэчна. Такія «калгасьнікі», як Ламакі Мітрафан і Сяргей, першыя кандыдаты на вычыстку. Кулакі, якія індывідуальна абкладаліся, і зараз вядуць антысавецкую работу ў калгасе—вось характарыстыка гэтых «калгасьнікаў». У парадку абмеркаваньня мы высоўваем думку аб злучэньні калгасу «Юны піянэр» з Хазянінскім калгасам «ЦК КП(б)Б». Гэтыя калгасы маленькія, знаходзяцца ў двух кілёмэтрах адзін ад аднаго, а палі іх мяжуюць.

Правесьці чыстку і даць здаровае кіраўніцтва, і калгас будзе аздароўлены.

Пухавіцкі раён.

Выканаць плян вывазкі торфу

Плян вывазкі торфу па БССР у IV квартале выкананы усяго на 60 проц. Прадпрыемствам і электрастанцыям, якія спажываюць торф, не забясьпечана і на сёньнешні дзень нармальная, бесьперабойная работа.

Пытаньні вывазкі торфу павінны быць ўзьняты на належную палітычную вышыню з тым, каб дабіцца ў бліжэйшую дэкаду карэннага пералому ў гэтай справе. Неабходна мабілізаваць савецкія арганізацыі, шырокія масы рабочых, калгасьнікаў і бядняцка-серадняцкае сялянства вакол поўнага выкананьня пляну торфавывазкі.

Апартуністычныя ўстаноўкі з боку асобных раённых, партыйных і савецкіх арганізацый у справе своечасовай вывазкі апалу для прамысловасьці павінны быць рашуча асуджаны.

Для таго, каб поўнасьцю і ў тэрмін, вызначаны ўрадам (да 15 сакавіка 1933 г.), выканаць плян па вывазцы торфу неабходна, каб кожны раён фарсаваў наступную колькасьць вывазкі торфу штодзенна: Дубровенскі—543 тоны, Цэрахаўскі—616, Уваравіцкі 1140, Сіроцінскі—170, Рэчыцкі —330, Чашніцкі—796, Смалявіцкі—1114, Асіпавіцкі—394, Быхаўскі—520, Магілеўскі—212, Крычаўскі—520, Клімавіцкі—84, Бабруйскі—844, Гомельскі—420, Аршанскі—425, Асьвейскі—100, Буда-Кашалёўскі—50, Бешанковіцкі—100, Брагінскі—100, Віцебскі—327, Вушацкі—50, Веткаўскі—42, Глускі—60, Горацкі—92, Гарадокскі—28, Дрысенскі—32, Дзяржынскі—668, Жлобінскі—132, Заслаўскі—73, Крупскі—18, Клічаўскі—10, Камарынскі—10, Чэрвеньскі—10, Чэрыкаўскі—20, Чырвона-Слабодзкі—32, Хойніцкі — 12, Шклоўскі—38, Барысаўскі—618, Сураскі—40, Лоеўскі—35, Лёзьненскі—63, Менскі—630, Плешчаніцкі—12, Сеньненскі—77, Чавускі—25, Кармянскі—25, Капыльскі—182, Лепельскі—30, Мсьціслаўскі—134, Парыцкі—20, Прапойскі—45, Пухавіцкі—82, Рагачэўскі—430, Петрыкаўскі—10, Слуцкі—144, Стара-Дарожскі—42, Талачынскі—127 і Полацкі—42.

А.

Торфавывазкі—баявая задача

На сёнешні дзень ход выкананьня пляну па вывазцы торфу невыстарчальны. Зводка атрыманая з двух раёнаў за 23 студзеня паказвае зьніжэньне раней узятых тэмпаў: Заслаўскі раён вывез 57,7 тон у той час, калі 21 студзеня ім вывезена 162 тоны, Глускі раён 23 студзеня вывёз 77 тон.

Ня гледзячы на тое, што пастановай ЦК КП(б)Б і СНК БССР вызначаны асобныя ўпаўнаважаныя СНК і ЦК партыі—старшыні адпаведных РВК і гарсаветаў па арганізацыі і вывазцы торфу, на якіх ускладзена пэрсанальная адказнасьць за ход вывазкі, усе-ж асобныя раёны зусім не аддаюць належнай увагі гэтаму пытаньню, нават не высылаюць і зводак аб выкананьні імі плянаў торфавывазак.

Добры прыклад падачы штодзённых зводак і барацьбы за вывазку торфу паказваюць Заслаўскі, Барысаўскі, Смалявіцкі, Асіповіцкі і Горацкі раёны. Астатніх-жа раёнаў гэтая работа як быццам не датычыцца.

Мірыцца з гэтым становішчам ні ў якім разе нельга. Справай торфавывазкі павінны заняцца ўсе райкомы КП(б)Б і раённыя выканаўчыя камітэты. Яны павінны безадкладна ўжыць рашучыя меры да выкананьня пляну вывазак, мабілізаваўшы на гэту справу ўвагу ўсяго партыйнага і савецкага актыву.

У кароткі тэрмін які застаўся да 15 сакавіка трэба дабіцца рашучага зруху з тым, каб поўнасьцю выканаць пляны торфавывазак.

С.

А. Стэнбок-Фэрмор

Голад у Франкенвальдзе*)

Вечар. Мы ідзем дахаты. За шклом крам, на тэлеграфных слупах вісяць чырвоныя афішы. Гастрольная трупа паведамляе аб спэктаклі, які мае быць а 8 гадзіне ў зале мясцовай карчмы. Спэктакль завецца «Ансамблем навін». Прадстаўлена будзе «Калі шляхетныя сэрцы выходзяць крывёю»—драма з сьвецкага жыцьця. Уніізе прыпісана: «Зьвяртаем ўвагу паважанай публікі на сапраўды першаклясны склад выканаўцаў і на раскошную пастаноўку і просім зрабіць нам ласку сваёй прысутнасьцю. Дырэкцыя».

Рытвег ківае:

— Але, гэта вандроўныя акторы. Яны ўжо некалькі год вандруюць па Баварыі і Верхняй Франконіі з вёскі ў вёску.

— Хто-небудзь ходзіць іх паглядзець?

— Яшчэ як! Кожнаму хочацца пабачыць што небудзь непадобнае да ягонага шэрага будзённага жыцьця. Трэба паглядзець. Сапраўды—доўгая валя ў карчме перапоўнена. За сталамі сядзяць стомленыя вышывальшчыцы, гарбатыя ткачы, дзеці, некалькі гандляроў і мясцовых службоўцаў. Дырэктар тэатру і яго жонка прадаюць білеты каля ўваходу. Уваход—50 пфэнігаў. Даволі дорага для тутэйшых беднякоў, але грошы трацяць з ахвотай—трэба хоць раз пабачыць, як жывуць багатыя. Хаця гэтых багатых і прадстаўляюць галодныя акторы.

Нам сказалі, што ў трупе чатыры чалавекі. Дырэктар сам піша п'есы, кроме таго ён яшчэ і галоўны выканаўца, рэжысёр, касір, асьвятляльнік, цырульнік, цесьляр. Ягоная жонка—на амплуа трагічных гераінь. Чырвонашчокая вясковая дзяўчына прадстаўляе сьвецкіх дам і інтрыганак. Не маладая дзяўчына—на ролях шляхэтнай маці.

Шынкар і служанка разносяць піва. Праходзіць багата часу і, урэшце, пасьля трох праразьлівых званкоў, перад публікай, якая напружана чакае, узьнімаецца чырвоная плюшавая заслона.

У буржуазным пакоі (на кардонных сьценах шпалеры і партрэт продка, які паказвае шляхетнае паходжаньне дзеючых асоб). Дыялёг паміж удавой Леантынай (жонкай дырэктара) і яе адвакатам (дырэктарам) сябрам яе нябожчыка—мужа. Ён памёр ужо год назад і адвакат распараджаецца маёмасьцю ўдавы. Але багацьце яе растала. Адвакат гаворыць зьбянтэжанай удаве: «пані, вы бедная жанчына, бедная, вельмі бедная жанчына». У адваката цемнаватыя шчокі і чырвоны рот. Удава мае пышныя формы і тоўстую шыю. Яна усхліпваючы падае ў плеценае крэсла, а адвакат тым часам паведамляе, што ў яе ёсьць толькі адно выйсьце:

— Адзінае выйсьце, Пані.

Ён гаворыць вельмі ясна, нараспеў, расьцягваючы апошні склад. Але раней, чым публіка даведваецца, што гэта за адзінае выйсьце, зьяўляецца чырвонашчокая інтрыганка—ранейшая таварышка ўдавы па пансіёне. Адвакат ня хоча перашкаджаць дамам. І паколькі усе ўтрох—людзі сьвецкія, дык выйсьці ён таксама павінен на сьвецкі манер». Ён схіляецца перад удавой. Пытальным тонам: «Пані?» Паклон ружавой дзяўчыне: «Мадмазель?» Яшчэ адзін далікатны паклон на парозе, прыгожы гэст: «Паважаныя пані?» і выходзіць.

Інтрыганка, скрыжаваўшы на грудзях чырвоныя рукі, кпіць над самотным жыцьцём удавы. Што да яе, дык яна—за бляск агнёў за сьвецкае грамадзтва, за шумныя гульні і сьвяткаваньні. Удава кажа, што цікавая кніга ёй больш да ўпадобы, чым шумныя балі і сьвяткаваньні. Таварышка працягвае стаяць за балі і сьвяткаваньні, кніжок яна наогул ня чытае, а прыроду проста ненавідзіць. І наогул, хай удава ня вельмі рызыкуе. Элегантны адвакат—пэўна ня зусім дрэнная ўцеха ў самоце, га? Удава ахопленая шляхетных гневам адкідае гэты намёк. Яна—прыстойная жанчына і пра гэткія рэчы нават і ня думае. Інтрыганка саркастычна рагоча і ідзе да дзьвярэй. Удава, плачучы, падыходзіць да рампы і пытаецца ў публікі, што яна зрабіла дрэннага, што яе так зьневажаюць.

Тут зноў зьяўляецца адвакат і дае тлумачэньне наконт адзінага выйсьця. «Пані, будзеце маёй жонкай. Леантына, я кахаю вас, я даўно ўжо кахаю вас». Удава спачатку нават слухаць ня хоча—так дарага ёй памяць аб нябожчыку. Урэшце яна ўсё-ж такі паддаецца важкім аргумэнтам. Але яна ставіць адну ўмову. Ён павінен даць ёй абяцаньне, што ён дазволіць ёй жыць як яна жыла дагэтуль, без абдымкаў, без пацалункаў да той хвіліны, пакуль яна яму сама не скажа: «Рыхард, я кахаю цябе». Рыхард гаворыць, што гэта ўмова вельмі цяжкая, але дае слова, што вытрымае іспыт. Удава кажа задушэўна: «тады я буду вашай жонкай, Рыхард». Заслона. Канец першай дзеі.

Аглушальныя кароткія воплескі. Гледачы аплёдыруюць вельмі арыгінальна. Яны падымаюць рукі над галавой і гучна пляскаюць у далоні. Тры—чатыры разы і канец. У акцёраў нават не хапае часу пакланіцца. Ажыўлены абмен думак. Моладзь спрабуе імітаваць дырэктара: «Пані? Мадмазель?» Дырэктар без пінжака з закасанымі рукавамі злазіць са сцэны і корпаецца каля электрычных лямпак.

Другая дзея. Зноў буржуазны пакой, з іншымі шпалерамі—кватэра адваката. Адвакат размаўляе са сваёй маці. У маці—беласьнежныя валасы, чорная наколка, накідка на плячох—усё як трэба. Аказваецца, што сын ажаніўся ўжо паўтары месяца назад, а Леантына ўсё яшчэ не гаворыць: «Рыхард, я кахаю цябе». Яму абрыдла чакаць. «Я-ж мужчына, матуля, цалкам і поўнасьцю». Маці «ва-ўсякім выпадку» згодна з гэтым. Словы «цалкам і поўнасьцю» і «ва ўсякім выпадку» паўтараюцца вельмі часта. Цярпеньне, цярпеньне. Маці выходзіць. Уваходзіць Леонтына.

Бурная размова. Адвакат кажа, што з яго хопіць. Ён кідаецца на сваю жонку і спрабуе абняць яе. Яна адпіхае яго з агіднасьцю. «Леантына, гэта ня толькі агіднасьць, Леантына, гэта—нянавісьць». Леантына не знаходзіць адказу. Муж кажа, што шлюб іхны скасаваны. Ён, праўда, ня хоча браць з ёю разводу—ён не жадае публічнага скандалу, але аб сумесным жыцьці ня можа быць і гутаркі. «Твае пакоі, Леантына,—з лёвага боку»—гэст у левы бок—«А мае пакоі з правага боку—гэст у правы бок. Леантына, плачучы, ідзе ў левы бок.

Адразу-ж зьяўляецца чырвонашчокая інтрыганка.

Адвакат улюбляецца ў яе і вырашае пасяліць яе ў сябе, як каханку. Абдымкі і пацалункі. Большасьць глядачоў гучна ! яскрава паўтарае смачны гук пацалункаў. У час антракту дырэктар цягае за кулісы піўныя конаўкі.

Трэці акт—кульмінацыйны пункт трагедыі: «Другі дыялёг паміж маці і сынам». З дыялёгу высьвятляецца, што таварышка-інтрыганка ўжо даўно жыве ў адваката каханкай, што маці ня можа цярпець гэтай асобы. Гонар дому запэцканы, паважанае старое імя заплямлена. «Маці, ты мяне не разумееш»—з адчаю выкрыквае сын. Але маці кажа, што яна пакіне хату, калі гэтая «асоба» тут застанецца, і з шумам выходзіць.

Зьяўляецца каханка. Адвакат вельмі ўзбуджана тлумачыць ёй, што далей так існаваць ня можа. Ім трэба ажаніцца. Ён пачне разводны працэс з жонкай. Але чырвонашчокая дзяўчына падкрэсьлівае зласьліва, што яна пра гэта нават і ня думае. І наогул яна павінна прызнацца—яна нават і не кахае яго. Яна ўвесь час прыкідалася, яна з самага пачатку надумала разбурыць счасьце Леантыны. «Ха-ха». Яна гэта зрабіла «цалкам і поўнасьцю». Адвакат дрыжачай рукой выцягвае з кішэні рэвальвэр. Усе бачаць, што гэта пугач, у рулі тырчыць вялікі корак. Пры агульнай радасьці адвакат страляе ў столь. Моцны грукат, пошуг, па зале расплываецца страшэнны смурод. З аглушальным грукатам чырвонашчокая дзяўчына падае на падлогу, кулісы хістаюцца, узьнімаецца слуп пылу. Прыбягае маці: «Што ты нарабіў Рыхард? Ты забойца!—«Не, матулька. Я не забойца, я судзьдзя, матулька. Цалкам і поўнасьцю». Заслона апускаецца. Гледачы ў захапленьні.

У час антракту дырэктар зьяўляецца перад заслонай і гаворыць.—Шаноўныя паны і паненкі.

Каб у вас быў лепшы настрой, калі вы будзеце выходзіць з тэатру, мы пасьля сканчэньня нашай драмы са сьвецкага жыцьця пакажам вам невялічкі фарс пад назвай «Усе перашкаджаюць лёкаю Эмілю». Гэтую заяву публіка сустракае з вялікай прыемнасьцю.

У апошняй дзеі адвакат ляжыць на ложку. Ложак вельмі вузкі. Каля яго на крэсьле сядзіць Леантына. Яе муж адсядзеў паўгода ў турме. Ён захварэў там ад дрэннага паветра і цяпер уміраe. Два шляхетных чалавекі бяруць на сябе віну за гэтую трагедыю.

— Я павінен чакаць Леантына, пакуль ты ня прыйдзеш да мяне і скажаш: «Рыхард я кахаю цябе».

— Не, не, Рыхард. Я павінна была прыйсьці да цябе раней. бо я даўно ўжо кахала цябе цалкам і поўнасьцю, але гонар стрымліваў мяне, Рыхард.

— Ах, гэты дурны гонар.

Адвакат адкідаецца на падушкі і ўмірае. Чырвоная плюшавая заслона апускаецца над залітай сьлязьмі Леантынай, якая другі раз зрабілася ўдавой.

Публіка пляскае ў далоні і вельмі задаволена. Усе гавораць, што «ігралі вельмі прыгожа».

Пасьля кароткага антракта ідзе «Усе перашкаджаюць лёкаю Эмілю».

П'еса простая. Дырэктар іграе лёкая з лысінай, які хоча пачытаць газэту, і якому ўсе перашкаджаюць. Усе акторы зноў зьяўляюцца на сцэне: удава Леантына ў ролі буркатлівай суседкі, чырвонашчокая дзяўчына ў ролі паненкі, якая прыстае з рознымі пытаньнямі, маці ў піжаме з пастрыжанай галавой у ролі пажылой жанчыны—доктара, якая ўвесь час раіць Эмілю халоднае абліваньне. Эміль урэшце шалее ад злосьці, пачынаецца страшная драма, лётаюць сталы і крэслы. Спэктакль канчаецца пад бурныя крыкі і рогат захопленых гледачоў.

Рады пусьцеюць. Мы ідзем да выйсьця. Ансамбль навін ужо прыбірае сцэну. Адвакат, удава Леантына, чырвонашчокая дзяўчына і чырвонашчокая маці працуюць, што сілы. Заўтра спэктакль у наступнай вёсцы.

Па дарозе ў гасьцініцу Рытвег з ухвалай гаворыць аб тэатры: «Вы сьпешчаны Бэрлінам, Вам пэўна не ўпадабалася».

— Што, вы,—кажу я.—Гэта было значна цікавей за тое, што паказваюць у Бэрліне.

Наступнай раніцой мы ўваходзім ў вёску Шварцэнштэйн. Рытвег нарадзіўся ў гэтай вёсцы. Ён ведае тут кожную хату, кожнага жыхара.

Маленькія хаткі рамантычна раскіданы на вяршыне гары і на лясістых адхонах. Краявід надзвычайны: горны ручай ў нізіне, крутыя адхоны, густы зялёны лес. Але людзі, якія жывуць у гэтых хатках, зарабляюць кавалак хлеба бяз усякай рамантыкі.

З 600 жыхароў гэтай вёскі амаль усе займаюцца пляценьнем кашолак. Пляценьне кашолак—цяжкое рамяство. Тры дні ў тыдзень ідзе на зьбіраньне матар'ялу—яловых галін, сасновых карэньняў, абручоў. Чарот яны купляюць. Увесь астатні матар'ял таксама можна купіць, але ад гэтага вытворчасьць робіцца настолькі дарагой, што яна наогул перастае даваць заработак. Кашаплёты вымушаны ісьці ў лес. А гэта лічыцца зьнішчэньнем лесу і сурова забараняецца ўладай. Жандар падпільноўвае злачынцаў, злоўлены павінен плаціць 50 руб. штрафу, якія ён адсежвае, бо плаціць ня можа. За тры прыводы яго садзяць у турму на 3 месяцы, як рэцэдывіста. Як толькі ён выходзіць з турмы, ён зноў ідзе ў лес, бо інакш памрэ з голаду. Палова вёскі ўжо была ў турме.

Употай, уночы пры месячным сьвятле, ідуць кашаплёты ў лес. Як толькі назьбіраюць карэньняў, суччa, гальля, тады толькі і пачынаецца сапраўдная праца. Працуе ўся сям'я. Гатовыя кошыкі прадаюць на рынку ў Саксоніі. Тыднёвы заработак—ад 10 да 12 марак.

Бытавыя ўмовы жахлівыя. Многія хаты зусім разбурыліся, столь правісае ў пакоі, падлога і сьцены ўспушаны і маюць шмат шчылін. І гэтыя хаты да падстрэшша набіты людзьмі. У некаторых хатах тысячы вошай, клапоў і прусакоў. Мы заходзім у сутарэньне. У ім жыве сем чалавек. Пад падлогай, якая зроблена са старых, струхнелых дошак—канава для адкідаў. Страшэнны смурод праходзіць праз шчыліны ў падлозе. Сем чалавек і ў дзень і ў ноч дыхаюць гэтымі выпарэньнямі. Сьцены вільготныя, забрасьнелыя. Апальваць узімку гэтае памяшканьне немагчыма. Дзеці заўсёды хворыя. Мы уваходзім у пакой, у якім жыве дзесяць чалавек. На гары стаіць чатыры ложкі. Як і ў Эйхэнраце, дахі—дзіравыя і прапускаюць вецер, дождж і сьнег.

Калі мы адчыняем дзьверы аднэй хаты, насустрач нам плыве густы чорны дым. Мы спачатку думаем, што ў хаце пажар. але гэта гаспадыня гатуе абед: жалезная пліта папсавана і дыміць. Дзеці ляжаць на ложку і ў вялікім кошыку, падчэпленым да столі. Яны кожны дзень глытаюць гэты дым. У гаспадыні пяцёра дзяцей. На ўсю сям'ю два ложкі. Шчыліны ў сьценах заклеены газэтамі.

У другім пакоі—6 чалавек і адно ложка. Дзеці сьпяць на печы. Усюды поўзаюць казуркі.

Мы хочам зайсьці яшчэ ў адну хату—гаспадыня зачыняе дзьверы перад нашым носам. Яна высоўвае з вакна востры жоўты твар з даўжэзнымі зубамі і пачынае лаяцца. Потым шалёна зачыняе вакно. Рытвег кажа што ў яе самае дрэннае памяшканьне ў вёсцы. Яна сьпіць на саломе і рыззё манох. У пакоі шмат казурак і папкоў. Ёй проста сорамна было паказаць нам сваю «хату».

Мы заходзім у старадаўні, шэры дом, які належыць бургомістру, гаспадару пільні. Ён здае пакоі. У сямёх маленькіх, цьмяных пакойчыках жывуць, у жахлівай цеснаце, 6 сем'яў. Кожная сям'я вымушана была паставіць сабе па жалезнай печцы, але не зважаючы на гэта бургомістр бярэ з іх непамерна высокую плату па 10 марак у месяц. Унізе пад дрыўлянымі драбінамі, адхожае месца, якім карыстаюцца усе кватаранты. Смурод праходзіць ва ўсе пакоі. Мы ўваходзім па кістkіх, паточаных чарвякамі драбінах. Кватаранты ідуць у сьлед за намі. Жанчыны трымаюць на руках грудных дзяцей. Дзеці стаяць вакол нас. усунуўшы палец у рот і выпяўшы вочы. Мужчыны пазіраюць з-за дзьвярэй, бледныя зьнямоглыя твары.

На другім паверсе мы ўваходзім у маленькі, вузкі пакойчык. Амаль палову яго займае ложка. На ложку ляжыць жанчына. Сьпярша я думаю, што гэта нябожчыца. Але гэта сухотная 35-гадовая жонка кашаплёта. Яна ляжыць ужо год. Яна зусім зьняможана, жоўтыя шчокі запалі і пад запалымі вачыма—сінія кругі, а ў вачох жахлівы выраз адчаю і стомы.

Яе рукі худыя, як палкі—ляжаць на коўдры, тоўстыя, сінія вены выступаюць на іхняй бледнай скуры.

Муж сухотнай сьпіць з ёй разам. Кашаплёт ня зусім нармальны. Разы тры-чатыры на тыдзень у яго бываюць прыпадкі эпілепсіі. Адзінае іхнае дзіця дзяўчынка 7-мі з паловай год, сьпіць на 2 крэслах, каля матчынага ложка. На ложку яна стаць ня можа, бо маці моцна пацее ўначы. Жалезная печка (яна-ж і пліта) дыміць. На столі —тоўсты слой копаці. Хворая ня лічыцца членам больнічнай касы і не атрымлівае ні капейкі дапамогі. Муж —палова рабочай сілы—зарабляе 4-5 марак за тыдзень. Жанчына непрацаздольна на 100 проц. і гэткім чынам тры чалавекі фактычна жывуць на 16-20 марак у месяц. Яны-б ужо даўно памерлі з голаду, калі-б іх не падкормлівалі суседкі цішком, каб ня ведалі мужчыны, якія таксама ня вельмі сытыя і ня любяць гэтага.

Кашаплёт тупа сядзіць на сваім драўляным зэдліку з недаробленым кошыкам у руках. На падлозе раскіданы гнілыя абручы. Яго дачка стаіць перад намі склаўшы ручкі і сарамліва ўтаропіўшыся.

У пакоі—брыдкі пах. З-пад падлогі цягне смуродам адхожага месца, пахне потам хворай, супам і дымам. Пад гэтым дахам жывуць тры чалавекі.

Выходзячы з пакою, я заўважаю кавалак каляровага кардону, прыбітага над дзьвярмі. На ім напісана:

Пакінь усе турботы
Вясёлым і радым будзь.
Тут ты нарадзіўся
Тут твая сям'я.

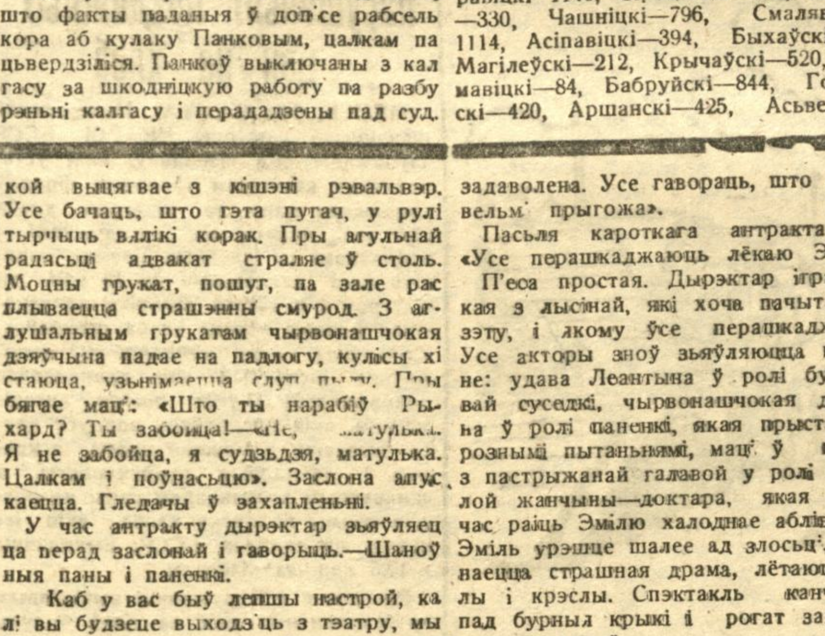

НА ЗДЫМКУ: 12 чалавек жывуць ў адным пакойчыку.

*) Працяг. Пачатак глядзі ў «Сав. Бел.» № 16 ад 19-І—33 г

За ГРАНІЦАЙ

КАМПАРТЫЯ ГЕРМАНІІ АДКАЗВАЕ КОНТРДЭМАНСТРАЦЫЯЙ НА ПАРАД ФАШЫСТАЎ

Сёньня пралетары Бэрліну выйдуць на дэманстрацыю

Германія

ПАРАД ФАШЫСТАЎ

БЭРЛІН. 23. На нячуваную правакацыю гітлераўцаў правесьці парад перад домам Цэнтральнага камітэту КПГ бэрлінскія працоўныя адказалі магутнымі контрдэманстрацыямі. Увесь буржуазны друк прымушаны прызнаць, што нацыянал-соцыялісцкі парад змог адбыцца толькі ў выніку выключных мер, прынятых паліцыяй.

Для аховы гітлераўскіх штурмавікоў было ўзьнята на ногі 15 тысяч узброеных паліцэйскіх настоў. Бюлаў-пляц, на якім адбываўся парад штурмавікоў, і навакольныя вуліцы нагадвалі ваенны лягер. Яшчэ за некалькі гадзін да пачатку параду пляц быў абкружаны паліцэйскімі, узброенымі гумовымі дубінкамі, карабінамі і кулямётамі. Плошча знаходзілася пад аховай паліцэйскіх браневікоў. На стрэхах раду дамоў, дзе жывуць камуністы, былі ўстаноўлены паліцэйскія пасты. Ва ўсіх парожніх кватэрах і крамах вакол пляцу былі разьмешчаны паліцэйскія атрады. Гадзіны за дзьве да пачатку параду паліцыя заняла дом ЦК кампартыі. Рабочыя, якія зьявіліся для аховы дому ЦК, былі паліцыяй разагнаны. У доме ЦК быў утвораны вобыск, які ні даў ніякіх вынікаў. Вобыскі былі ўтвораны таксама ў радзе кватэр камуністаў, якія жывуць на Бюлаў-пляцы і ў яго ваколіцах. Увесь рух паблізу Бюлаў-пляцу быў прыпынены. Нават буржуазны друк зазначае, што ў часе існаваньня германскае рэспублікі ў Бэрліне ня бачылі такой мабілізацыі паліцэйскіх сіл.

Многія дзесяткі бэрлінскіх рабочых адказалі на парад гітлераўцаў 20 магутнымі дэманстрацыямі. На Аляксандар-пляцы, разьмешчаным недалёка ад Бюлаў-пляцу, рабочыя на працягу некалькіх гадзін, не гледзячы на забарону паліцыі, правялі дэманстрацыю. Былі сутычкі, з-за якіх быў прыпынены гарадзкі рух.

У рабочых дэманстрацыях прыняла ўдзел шмат сацыял-дэмакратычных і рэйхсбанэраўскіх рабочых, якія зьявіліся для абароны кампартыі, супроць якой была накіравана ўчарайшая дэманстрацыя гітлераўцаў.

Паводле паведамленьняў «МонтагМорген», паміж рабочымі і гітлераўскімі штурмавікамі ў горадзе адбылося каля 10 крывавых сутычак. На некаторых вуліцах рабочыя спрабавалі пабудаваць барыкады, каб перашкодзіць руху дэманстрацыйных гітлераўцаў. На Акерштрасэ рабочыя спрабавалі вулічную загарожу з абозаў. Такія-ж вулічныя загарожы рабочыя спрабавалі пабудаваць і на Калонэнбрух. На Рунгэштрасэ рабочыя пабудавалі вулічныя загарожы з матрацаў, абліўшы газай. Рабочыя падпалілі гэтыя матрацы, спрабуючы агнём затрымаць паход гітлераўцаў. На Вэйнмайстэрштрасэ рабочыя абярнулі аўтамабіль, на якім ехалі гітлераўцы, і паранілі сядзеўшых у ім штурмавікоў.

Асабліва сур'ёзныя сутычкі былі на Германштрасэ. Каля 2 тысяч рабочых спрабавалі прарваць ланцуг паліцэйскіх. Паліцыя пачала на рабочых страляць, раніўшы двух рабочых. Абураныя рабочыя, абараняючыся ад паліцыі, ранілі трох паліцэйскіх. Паводле паведамленьняў паліцыі, учора ў Бэрліне ў сутычках між нац. сацыялістамі і рабочымі ў агульным ліку ранена 22 удзельнікі дэманстрацыі і 4 паліцэйскіх. Звыш 100 рабочых арыштавана.

Антыфашысцкі тыдзень--адказ на дэманстрацыю гітлераўцаў

БЭРЛІН. 23-І. У адказ на ўчарайшы правакацыйны парад нацыянал-сацыялістаў германская кампартыя абвясьціла антыфашысцкі тыдзень для мабілізацыі працоўных.

Антыфашысцкі тыдзень адкрываецца шырокай рабочай дэманстрацыяй на пляцы Бюлава, якая адбудзецца 25 студзеня. «Ротэ Фанэ» заклікае ўсіх працоўных, рабочых і беспрацоўных, пралетарскую моладзь і сацыял-дэмакратычных і рэйсбанэраўскіх рабочых зьявіцца на дэманстрацыю, каб дэманстраваць «сваю нянавісьць Гітлеру і Шлейхэру, Брахту і Мельхэру пад сьцягам пралетарскага антыфашысцкага фронту».

Камэнтуючы ўчарайшыя падзеі ў Бэрліне, «Ротэ Фанэ» у экстраным выпуску піша: «сотні тысяч былі ўчора на вуліцы. Сотні тысяч рабочых, сярод іх камуністаў, сацыял-дэмакратаў і рэйхсбанэраўцаў дэманстравалі супроць нацыянал-сацыялістаў. Шлейхэр, Брахт і Мельхэр прымушаны былі мабілізаваць 15-тысячную бэрлінскую паліцыю. Яны былі прымушаны мабілізаваць усе свае рэзэрвы з паліцэйскіх вучасткаў, бранявікі з кулямётамі і накіраваць супроць пралетарскіх дэманстрантаў паліцэйскіх, узброеных карабінамі. Яны пераапранулі салдат рэйхсвэра ў паліцэйскую форму, ператварылі вуліцы Бэрліна ў ваенны лягер і ўстанавілі паліцэйскія пасты з кулямётамі на стрэхах дамоў. Пры іншых умовах ні адзін нацыянал-сацыяліст штурмавік не дайшоў-бы да пляцу Бюлава. Урад адкрыта выступіў на бок нацыянал - сацыялісцкіх штурмавікоў... 25 студзеня пралетары Бэрліна выйдуць на пляц Бюлава. Яны будуць дэманстраваць без аховы паліцыі, ім паліцыя непатрэбна, бо на іх баку сымпатыя і любоў усіх тых, хто працуе або галадае ад беспрацоўя».

Наступленьне японцаў на Жэхэ

МУКДЭН. Японскія прыгатаваньні да прасоўваньня ў правінцыю Жэхэ працягваюцца. Японскі атрад 19 студзеня заняў Цзінсі (на паўднёвы захад ад Цзіньчжоу). У гэты-ж дзень японскае войска, як паведамляе афіцыйнае камюнікэ, нанесьла паражэньне валанцёрскаму атраду недалёка ад Сіятайпіна (на паўднёвы захад ад Цзяньсі). 48 брыгада валанцёрскіх часьцей, пад камандай Чжан-Гу-Ліна, разьмешчаная на поўдзень ад Цзяньсі, пачала адступленьне на захад. Згодна паведамленьняў назіральнікаў, на граніцу Жэхэ працягваюць прыбываць японскія падмацаваньні. Манчжурскі ўрад аддаў загад па войску Гірынскай, Мукдэнскай і Кайлунцзянскай правінцый, а таксама «спэцыяльнай арміі 100.000» быць у баявой гатоўнасьці.

Нью-Ёрк—гэты вялізарнейшы горад сьвету—шпарка зьмяняе свой твар. Горад знаходзіцца на мяжы банкруцтва. Там, дзе яшчэ тры з паловай гады таму назад толькі за шалёныя грошы можна было адшукаць памяшканьне, зараз пустуюць тысячы канторскіх памяшканьняў, складаў, магазынаў і кватэр. А поруч з гэтым спустошаньнем у добраўпарадкаваных кварталах гораду, на ўскраінах шпарка вырастаюць новыя «гарады», названыя ў насьмешку над няўдалым прарокам «праспэрыці» гарадкамі Гувэра. У гэтых гарадкох жывуць беспрацоўныя.

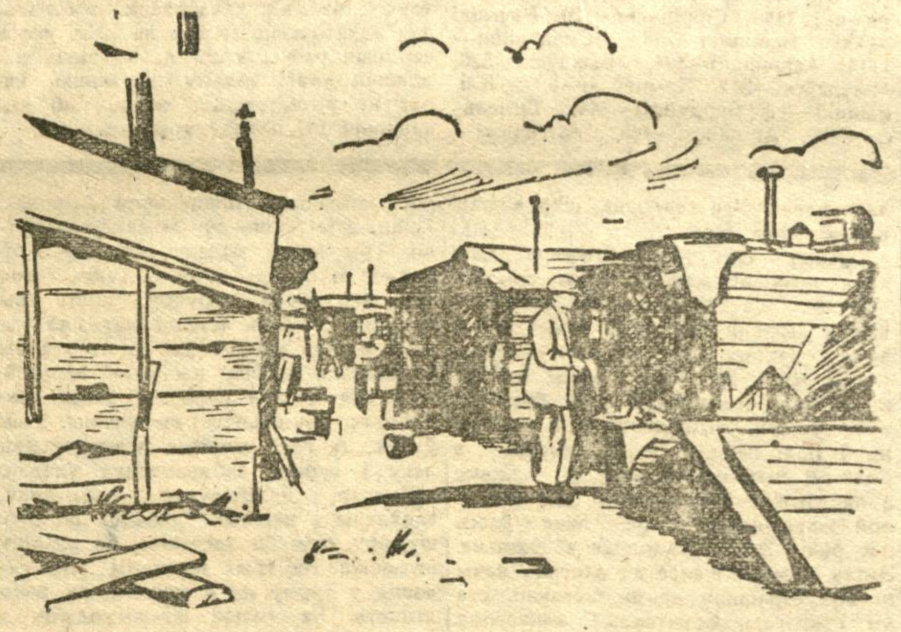

НА ЗДЫМКУ: Вуліца ў адным з «гувэраўскіх гарадкоў» у Нью-Ёрку.

Не паслабляючы барацьбы за сваячасовае завяршэньне лёназагатовак строга сачыць за якасьцю здаваемай прадукцыі

Рашучы адпор дэмабілізацыйным настроям

(Ад нашага спэцкора)

ЧАВУСЫ. На 22 студзеня раённы плян па лёнавалакне выкананы на 91,6 проц. Перадавыя сельсаветы паказалі ўзоры бальшавіцкай барацьбы за лён. Так, ЧАВУСКІ сельсавет выканаў плян на 116,5 проц., ХАЦЕТАЎСКІ—на 112 проц., БЛАГАЎСКІ—108,9 проц., ЖАЛІЎСКІ—на 108,7 проц., УСУСКІ—105,2 проц. ПРЫЛЕСКІ—на 101,5 проц., Доўгамохскі—101,5 проц. і СУШЧАЎСКІ—101,1 проц.

Але раённыя арганізацыі не перанесьлі вопыт работы перадавых сельсаветаў на адстаючыя вучасткі. Лёназагатоўкі ў радзе сельсаветаў пакладзены на самацёк. Не даецца рашучага адпору кулацкаму супраціўленьню, няма апэрацыйнага кіраўніцтва работай. Толькі гэтым можна тлумачыць, што ПРУДНІКАЎСКІ сельсавет выканаў плян на 75,6 проц., ВАЎКАВІЦКІ на 71,5 проц., АСІНАЎСКІ—на 83,7 проц., ХАЦЬКАЎСКІ—79,8 проц.

Раённыя арганізацыі, у прыватнасьці кантора Загатлёну, мала зварачваюць увагу на якасьць лёнапрадукцыі. Толькі ў апошні час пачалі больш пільна прыглядацца да здаваемага лёнавалакна. Гэтымі днямі з вёскі Рымнікі (Сухарэўскі сельсавет) быў прывезены воз нягоднага лёнавалакна. Кулацкая агентура, карыстаючыся патураньнем работнікаў Заготлёну здавалі на пункты валакно нізкай якасьці, абы выканаць плян.

Здараюцца яшчэ выпадкі, калі пад уплывам кулацкай агітацыі злачынна псуецца лёнапрадукцыя. У калгасе «ПРАМЕНЬ» (Ваўкавіцкі сельсавет) лёнатрасту замест здачы (продажы) дзяржаве падсьцілалі жывёле. Гэтыя факты сьведчаць аб тым, што кулацтва, карыстаючыся прытупленьнем клясавай пільнасьці кіраўнікоў загатоўчых арганізацый, сельсаветаў і партячэек робяць сваю шкодную справу, на зрыў важнейшых гаспадарча-палітычных мерапрыемстваў партыі і ўраду на вёсцы.

У сувязі з апошнімі рашэньнямі ЦК і ЦКК УсеКП(б) у раёне разгарнулася работа па арганізацыі чырвоных абозаў з лёнавалакном. Так, в. в. РЫКІ КІРКАРЫ, ХАРЭШКІ і АКУЛІНЦЫ (Сухарэўскі сельсавет) 16 і 17 студзеня арганізавалі чырвоныя абозы з лёнавалакном. Таксама арганізавалі плянавую здачу лёнавалакна калгасы «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА», «ЧЫРВОНЫ ПАРТЫЗАН» і «ЧЫРВОНЫ КАСТРЫЧНІК» (Суслаўскі сельсавет) здалі (прадалі) дзяржаве звыш пляну 5,5 цэнт. лёнавалакна.

Раён мае ўсе мажлівасьці ў бліжэйшыя дні завяршыць лёназагатоўкі. Для гэтага трэба мабілізаваць усіх калгасьнікаў, беднякоў і серадникоў аднаасобнікаў. Трэба даць рашучы адпор кулацка-заможным элемэнтам вёскі, якія сабатуюць лёназагатоўкі.

С. ТУМАРЫНСОН.

Прыцягваць да суровай адказнасьці вінаватых у парушэньні прадажных цэн на хлеб

МЕНСК, 24-І (БЕЛТА). Цэнтральнай інспэкцыяй цэн пры НК РСІ БССР заўважаны рад выпадкаў, калі ўстаноўленая камітэтам таварных фондаў прадажная цана за кілёграм хлеба 17,5 кап., некаторымі загадчыкамі і прадаўцамі па хлебных крамах павялічваецца самавольна да 18 кап. за кілёграм і з гэтага разьліку адпускаюцца розныя нормы хлеба спажыўцу. Улічваючы гэтае становішча, дзяржаўная інспэкцыя цэн прапанавала Белпрамхлебу і ўсім іншым арганізацыям, якія праводзяць водпуск хлеба—вывесіць у кожнай краме яскравыя і дакладныя прэйскуранты, з канкрэтным паказаньнем цаны на розныя нормы водпуску хлеба, якія існуюць па гарадох БССР, выходзячы з 17,5 кап. за кілёграм.

Вінаватыя ў парушэньні вывешаных прэйскурантных цэн на хлеб будуць прыцягвацца да судовай адказнасьці.

ЧОРНАЯ ДОШКА

Пастановай ЦК КП(б)Б і СНК БССР занесены на чорную дошку наступныя раёны:

ЗА ЗРЫЎ ЗАГАТОВАК БУЛЬБЫ І ІЛЬНУ:

ТАЛАЧЫНСКІ

(сакратар РК т. Славін, старшыня РВК т. Лагераў, упаўнаважаны ЦК т. Тамашэўскі)

ДУБРОВЕНСКІ

(сакратар РК т. Кацман, старшыня РВК тав. Семашко, упаўнаважаны ЦК т. Шаліма)

ЗА ЗРЫЎ ЗАГАТОВАК ІЛЬНУ:

СЕНЬНЕНСКІ

(сакратар РК т. Дашукевіч, старшыня РВК т. Себесевіч, упаўнаважаны ЦК т. Бэрзін

СІРОЦІНСКІ

(сакратар РК т. Усенка, старшыня РВК т. Ражноўскі, упаўнаважаны ЦК т. Вільчак)

ЗА ЗРЫЎ ЗАГАТОВАК ЗАНЕСЕНЫ НА ЧОРНУЮ ДОШКУ НАСТУПНЫЯ СЕЛЬСАВЕТЫ:

па Дзяржынскім: вёска Шатанаўшчына,
Пятрыкоўскім раёне: Пціцкі,
Клімавіцкім раёне: Красавіцкі сельсавет,
Бягомльскім раёне: Дамражыцкі с-с,
Лагойскім раёне: Гайнінскі,
Чашніцкім раёне: Стражавіцкі,
Клічаўскім Віркаўскі, Грыбавецкі, Дубеньскі
па Сурaскім: Камароўскі,
Аршанскім: Буеўскі,
Пухавіцкім: Гарэліцкі, Слабодзкі, Задашчанскі і Шацкі,
Вушацкім раёне: Усайскі сельсавет,
Рэчыцкім раёне: Артукоўскі, Холміцкі, Каравацкі сельсаветы,
Мсьціслаўскім раёне: Татаршчанскі і Даўгавіцкі сельсаветы.

Аб папяровым кіраўніцтве МТС і кулацкім шкодніцтве

ГОРКІ. Горацкая МТС ганебна зацягвае лёназагатоўкі. На 20 студзеня плян па лёнавалакне выкананы толькі на 77,1 проц.

Зацяжка лёназагатовак па калгасах МТС зьяўляецца не выпадковай. Рад калгасаў засьмечаны чужымі элемэнтамі, былымі паліцэйскімі, гандлярамі, самагоншчыкамі і г. д., якія імкнуцца разбурыць калгасную вытворчасьць, сарваць загатоўкі.

Калгас «Барацьба» замест 37 цэнт. лёнавалакна здаў (прадаў) толькі 3,9 цэнт. Члены праўленьня Хахлоў і Мінакоў—былыя кулакі. Яны развагаюць так: «калі цяпер не здамо, дык пасьля спаганяць ня будуць».

Гэта кулацкая зграя згнаіла значную колькасьць трасты.

Засьмечаны чужымі людзьмі і калгас «Камінтэрн». Старшыня калгасу Каласкоў—былы самагоншчык, загадчык гаспадаркі—былы кулак Красоўскі, апошні меў 13 га зямлі, трое коняй, старшы конюх Шашлеўскі—былы цьвёрдавік. Радзевіч таксама цьвёрдавік і г. д. Па віне гэтых кулакоў лёну шмат пагноена, ня мала яго раскралі. Лён, які здаваўся калгасам на прыёмачны пункт, па ўказаньні кулакоў заправіл, быў самай нізкай якасьці.

Ня лепш справа і з лёназагатоўкамі і па калгасах—імя Максіма Горкага, імя Пагодзіна, «Сацыялізм», якія выканалі плян ад 13 да 17 проц.

Дзе былі вочы дырэкцыі МТС, якая ня заўважыла ўсе гэтыя абураючыя факты псаваньня лёнапрадукцыі, злачынныя адносіны да калгаснай маемасьці зграі кулацкіх агентаў? Гэта ёсьць вынік апартуністычнага кіраўніцтва калгасамі з боку МТС, адсутнасьці рашучай барацьбы з кулацкім сабатажам лёназагатовак. Уся «работа» дырэкцыі МТС па апэрацыйным кіраўніцтве лёназагатоўкамі абмяжавалася толькі тым, што ва ўсе калгасы, якія яна абслугоўвае, былі разасланы абежнікі з прапановай «выканаць плян лёназагатовак».

Вось такімі «мэтадамі ўзьдзейнічаньня» кіруе калгасамі дырэктар МТС Данілаў. Гэты апартуніст замест рашучай барацьбы з кулацкім сабатажам загатовак, разбазарваньнем лёнапрадукцыі займаецца папяровай перапіскай, патурае кулацкай агентуры, спрыяе развалу калгасаў.

Трэба таксама адзначыць, што прыёмачныя пункты Заготлёну працуюць дрэнна, адносяцца да сваіх абавязкаў нядбайна. Вельмі часты выпадкі, калі калгасьнікам прыходзіцца стаяць на холадзе па 10-12 гадзін, каб здаць лёнапрадукцыю.

Горацкі раён у цэлым дамогся пэўнага пералому ў ходзе загатовак, за што пастановай ЦК і СНК зьняты з чорнай дошкі. Гэта ні ў якім выпадку не павінна служыць прычынай для паслабленьня тэмпаў загатовак, для дэмабілізацыйных настрояў. Трэба працягваць бязьлітасную барацьбу з клясавым ворагам, за выкананьне і перавыкананьне пляну лёназагатовак кожным дваром, кожным калгасам, кожным сельсаветам.

У той час, калі перадавыя сельсаветы і калгасы раёну паказалі бальшавіцкія прыклады барацьбы за лён, нецярпімым зьяўляецца адставаньне Горацкай МТС. Трэба неадкладна перабудаваць работу МТС, якая не кіруе калгасамі, дзе ў выніку кулацкага сабатажу значная колькасьць лёну папсавана, разбазарана на спажывецкія патрэбы, бо «калі мы ня кіруем у тых, ці іншых калгасах, дык гэта значыць што імі кіруюць антысавецкія элемэнты» (СТАЛІН). Неабходна ўдарыць па ўсякіх спробах выканаць плян загатовак за кошт здачы нізкасортнай прадукцыі. Дзяржаве патрэбна высокаякаснае валакно, а не пакульле і кудзеля.

В. Русовіч.

Ход лёназагатовак па БССР

(У проц. на 22 І 1933 г.)

Бешанковіцкі	94,8
Бялыніцкі	94
Чавускі	91,6
Лёзьненскі	91
Сураскі	89,1
Дрысенскі	88
Чашніцкі	85,5
Крупскі	85
Горацкі	80,9
Шклоўскі	80,4
Дубровенскі	79,6
Гарадоцкі	75
Сенненскі	73,9
Вушацкі	71,9
Талочынскі	69,6
Лепельскі	68,3
Полацкі	67,7
Асьвейскі	66,8
Расонскі	61.8
Мсьціслаўскі	61,5
Сіроцінскі	55,3
Разам па лёнаводнай зоне	78
Усяго па БССР	77

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

Аб выніках выкананьня пляну мабілізацыі сродкаў і плацяжоў з аграмаджанага сэктару

Пастанова Калегіі Наркамфіну БССР

Пры агульным выкананьні гадавога пляну мабілізацыі сродкаў насельніцтва на 103,4 проц. і плацяжоў з аграмаджанага сэктару на 101,1 проц., плян мабілізацыі сродкаў IV кварталу 1932 году выканан толькі на 97,2 проц., прычым, нават і гэтыя нездавальняючыя вынікі дасягнуты толькі за кошт абавязковых плацяжоў, якія выкананы на 114,8 проц. пры поўным зрыве выкананьня (71,1 проц.) пляну даброахвотных плацяжоў (пазыка, ўклады ў ашчадкасы і па каапэрацыі), асабліва па вёсцы, дзе плян выканан па добраахвотных плацяжох толькі на 55,2 проц.

Невыкананьне пляну мабілізацыі сродкаў IV-га кварталу, зьяўляецца вынікам таго, што побач з перадавымі раёнамі: (Жыткавіцкі, Заслаўскі, Тураўскі, Лельчыцкі, Лепельскі, Полацкі, Мсьціслаўскі, Лёзьнянскі, Менскі, Гомельскі, Віцебскі, Старобінскі, Касьцюковіцкі і інш. фінансавыя органы якіх, пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый, пры актыўным удзеле камсамолу, прафсаюзаў, саветаў, ударнікаў фінансавага фронту і ўсёй грамадзкасьці, па бальшавіцку змагаліся на фінансавым фронце і дабіліся выкананьня і перавыкананьня квартальнага пляну. Цэлы рад фінансавых органаў раёнаў: Кармянскага, Рэчыцкага, Камарынскага, Прапойскага, Хойніцкага, Уваравіцкага, Рагачэўскага, Глускага, Нараўлянскага, Бярэзінскага, Лоеўскага, Клічаўскага. Буда-Кашалёўскага, Асіпавіцкага, Горацкага, Краснапольскага, Веткаўскага, Чавускага, Церахоўскага і Чачэрскага, апартуністычна аднесьліся да выкананьня важнейшых дырэктыў партыі і ўраду, не разгарнулі належнай арганізацыйна-масавай работы па выкананьні пляну мабілізацыі сродкаў, ня здолелі скарыстаць новыя мэтады і формы работы і праявілі гнілы лібэралізм да кулацкіх і заможніцкіх элемэнтаў.

Зусім нецярпімым зьяўляецца дрэннае паступленьне ў цэлым па БССР аднаразовага падатку з аднаасобнікаў (67,7 проц. налічанай сумы) і поўны зрыў паступленьня гэтага падатку па цэлым шэрагу раёнаў: Краснапольскім, Рэчыцкім, Глускім, Бешанковіцкім, Веткаўскім, Прапойскім, Уваравіцкім, Ельскім.

Выходзячы з вышэй адзначанага, Калегія НКФ БССР пастанаўляе:

1. За сыстэматычнае невыкананьне на працягу ўсяго 1932 г. квартальных плянаў мабілізацыі сродкаў, пакінуць на чорнай дошцы райфа і фінансава-крэдытныя органы: Кармянскага, Бярэзінскага, Прапойскага, Глускага, Лоеўскага, Веткаўскага, Крупскага, Петрыкаўскага, Сураскага, Чэрыкаўскага, Чачэрскага, Талачынскага, Бялыніцкага і Барысаўскага раёнаў.

Дадаткова занесьці на чорную дошку райфа і фінансава-крэдытныя органы Уваравіцкага, Буда-Кашалёўскага, Асіпавіцкага і Церахоўскага раёнаў, не забясьпечыўшых выкананьне пляну мабілізацыі сродкаў IV-га кварталу і ня выканаўшых на працягу ўсяго 1932 г. ніводнага квартальнага пляну.

2. За поўны зрыў пляну мабілізацыі сродкаў IV-га кварталу, за безадказныя адносіны і зрыў заданьня па пазыцы «4-ты завяршаючы» загадчыкам Райфа: Камарынскага раёну т. Янсону, Краснапольскага—т. Панкрашэнка і Клічаўскага т. Андруковічу абвясьціць суровую вымову з папярэджаньнем, пакінуўшы райфа і фінансава-крэдытныя органы гэтых раёнаў на чорнай дошцы.

3. Зьняць з чорнай дошкі райфа і фінансава-крэдытныя органы: Вушацкага, Бягомльскага і Капыльскага раёнаў, якія ліквідавалі апартуністычны самацёк у сваёй рабоце і поўнасьцю выканалі плян мабілізацыі сродкаў IV-га кварталу.

4. Папярэдзіць у апошні раз усіх загадчыкаў райфа і кіраўнікоў фінансава-крэдытных органаў, раёнаў пакінутых на чорнай дошцы, а таксама дадаткова занесеных, што ў выпадку, калі імі на працягу студзеня м-ца ня будзе зроблен рашучы пералом у рабоце па мабілізацыі сродкаў, да іх пэрсанальна будуць ўжыты самыя суровыя меры ўзьдзейнічаньня.

5. Прапанаваць Сэктару арг.-масавай работы і мабілізацыі сродкаў ў пяцідзённы тэрмін прадставіць на зацьверджаньне Калегіі сьпіс гарфа і райфа, якія падлягаюць прэміраваньню за выкананьне пляну мабілізацыі сродкаў IV-га кварталу і плацяжоў з аграмаджанага сэктару за ўвесь мінулы год.

6. Даручыць сэктару арг. масавай работы і мабілізацыі сродкаў і АК і ДК ў 2-х дзённы тэрмін распрацаваць праект пастановы СНК БССР аб спыненьні адлічэньняў у раённы бюджэт з рэалізаванай пазыкі па тых раёнах, якія сарвалі заданьне па рэалізацыі пазыкі.

7. Улічваючы, што плян 1-га кварталу ў асноўным складаецца з добраахвотных плацяжоў, што патрабуе асабліва разгорнутай арганізацыйна-масавай работы, ў мэтах забясьпечаньня поўнага і сваячасовага выкананьня пляну мабілізацыі сродкаў 1-га кварталу і плацяжоў з аграмаджанага сэктару, лічыць неабходным:

а) прапанаваць усім гарфа і райфа на аснове мерапрыемстваў, вызначаных ў пляне і дадзеных НКФ дырэктывах, распрацаваць канкрэтныя раённыя пляны правядзеньня арг. масавых мерапрыемств ў 1-м квартале з тым, каб шляхам шырока разгорнутай арганізацыйна-масавай работы, сацспаборніцтва і ўдарніцтва, дабіцца поўнага выкананьня квартальнага пляну па ўсіх плацяжох не пазьней 20-га сакавіка г. г.

б) выклікаць на сацспаборніцтва на лепшае і хутчэйшае выкананьне пляну мабілізацыі сродкаў 1-га кварталу і плацяжоў з аграмаджанага сэктару Заходнюю вобласьць РСФСР.

в) склікаць ў першай палове лютага нараду загадчыкаў райфа і райашчадкас раёнаў знаходзячыхся на чорнай дошцы, якія на працягу 1932 году сыстэматычна ня выконвалі пляну мабілізацыі сродкаў і плацяжоў з аграмаджанага сэктару;

г) склікаць ў другой палове лютага нараду інспэктароў гар—райфа па мабілізацыі сродкаў;

д) заслухаць на працягу першага кварталу на Калегіі НКФ БССР разам з райфа, даклады 25 намесьнікаў старшынь сельсаветаў па фінансавых справах;

з) сэктару арганізацыйна-масавай работы і мабілізацыі сродкаў распрацаваць календарны плян правядзеньня гэтых мерапрыемстваў, а таксама ўзгадніць скліканьне масавых зьлётаў ударнікаў фінфронту;

ж) прасіць цэнтральны і раённы друк на працягу 1-га кварталу шырока асьвятляць на старонках друку ход выкананьня пляну мабілізацыі сродкаў і плацяжоў з аграмаджанага сэктару, мабілізаваўшы на гэту справу ўвесь рабселькораўскі актыў.

Гэтую пастанову апублікаваць ў друку.

Народны Камісар Фінансаў БССР
А. ХАЦКЕВІЧ.

12 студзеня 1933 г.
г. Менск.

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“ Каса ад 12 г. дню

Ад 25 студзеня 1933 г. замежны мастацкі фільм

СКРЫПАЧ З ФЛЁРЭНЦЫІ

Звыш програмы хроніка Саюзкіно

Беларускай канторы „Мэталялом“
ПАТРАБУЮЦЦА:
Старшы бухгальтар
Эканаміст-статыстык
Касір-інкасатар
Зьвяртацца па адрасе: Рэвалюцыйная, 3.

ПРЫЁМ АБВЕСТАК
у газэту
„Савецкая Беларусь“
утвараецца ад 9 ці да 4-х гадз. дня.

Выдавецтва „Савецкая Беларусь“
з 1 лютага 1933 г.
устанаўліваюцца наступныя
падпісныя цэны
НА ГАЗЭТЫ
„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“
2 руб. 40 кап. на месяц.
„НА ВАРЦЕ“
60 кап. на месяц.
НА ЧАСОПІС
„Сацыялістычнае будаўніцтва“
12 руб. на год.
Усе падпісчыкі, якія падпісаліся на **люты** і наступныя месяцы павінны даплаціць розьніцу (на месцы здачы падпіскі), атрымаўшы на пошце новы падпісны квіток.
Розьнічная цана асобнага № газэты з 1-га лютага 10 кап.

ЗГУБЛЕНЫ

Мэтрычны выпіс, выданы Менскім загсам на імя Паўлавец Я. В., квіт № 615.

Мэтрычны выпіс, выданы Менскім загсам на імя Окранд Л. І., квіт 616.

Мэтрычны выпіс, выданы Менскім загсам на імя Шыркін Л. Л., кв. 617.

Мэтрычны выпіс, выданы Менскім загсам на імя Ганчарова Л. Б., кв. 618.

Мэтрычны выпіс, выданы Менскім загсам на імя Данілюк Б. І., кв. 619.

Пашпарт, выданы Сухатынскім раёнам на імя Харун С. І., кв. 812

Пашпарт, выданы Сухатынскім раёнам на імя Харун К. С., кв. 811

Пасьведчаньне аб сканчаньні сямігодкі на імя Шаевіч Ц. К., кв. 813

Асабовае пасьведчаньне, выд. заводам імя Варашылава на імя Шунікевіч Б. Х., кв. 814

Асабовае пасьведчаньне, выд. Менскім БДУ на імя Юхнавец Г. В., кв. 815

ЗВОДНЫ БАЛЯНС

Сыстэмы жыльлёвай каапэрацыі г. Менску на 1 студзеня 1932 г. „МЕНГАРЖЫЛСАЮЗ“.

№№	АКТЫЎ	Прыватная сума	Агульная сума
1	Каса	—	482—59
2	Бягучыя рахункі	—	295378—45
3	Каштоўныя паперы	—	14014—96
4	Паі і акцыі	—	108379—96
5	Маемасьць:		
	а) жывы інвэнтар	22799—58	—
	б) гаспадарчы інвэнтар	195164—99	—
	в) інструмэнты	325—	—
	г) будынкі	2266606—92	2484896—49
6	Няскончанае будаўніцтва	—	1168105—25
7	Матар'ялы	—	59310—84
8	Фураж	—	1695—50
9	Дэбіторы	—	688545—14
10	Страты бягучага году	—	13966—44
11	Выдаткі будучага году	—	520—51
12	Непагашаная каштоўн. рамонту	—	600969—55
13	Падсобныя прадпрыемствы	—	1240—67
14	Абавязкі па забудоўлі	—	50000—
	БАЛЯНС:	—	5487506—35

№№	ПАСЫЎ	Прыватная сума	Агульная сума
1	Капіталы:		
	а) асноўны	38925—63	—
	б) паявы	634055—49	—
	в) спэцыяльны	64763—73	737744—85
2	Фонды:		
	а) амартызацыя	124459—68	—
	б) рамонтаў	24544—60	—
	в) культ. бытавы	6309—42	—
	г) прадстаяч. выдаткаў	6700—08	162013—78
3	Пазыкі:		
	а) доўгатэрміновыя	3126835—02	—
	б) кароткатэрміновыя	331251—90	—
	в) беззваротныя	64400—	3522486—92
4	Крэдыторы	—	86884—76
5	Прыбыткі будучых год	—	74—74
6	Прыбыткі бягучага году	—	146870—79
7	Абавязкі па забудове	—	50000—
	БАЛЯНС:		5487506—35

Нам. старшыні праўленьня Менгаржылсаюзу Капусьцін.
Заг. плянава-эканаміч. сэктару Мінкевіч.

Друкарня імя СТАЛІНА.